ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಾಪನ

ಆವ್ಸ-ಬಾಪ್ಸೂಂಕ ಹಾತಪುಸ್ತಕ

कोंकणी भाषेचें अध्यापन

आव्स-बाप्सूंक हातपुस्तक

॥ जयतु कोंकणी माता ॥

ಸಾರಸ್ವತ ಮಾತಾ

(ರಾಗ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ತಾಲ ತ್ರಿಪುಟ)

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ

ಜಯಗೇ ಸರಸ್ವತಿ ಶಾರದೆ।
ಚಿರ ಕಲ್ಯಾಣಿ ತವಾಭಯಕರ ದೀ ॥

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾಂತುಲಿ ಸಾವಿತ್ರೀ।
ವೇದವಲ್ಲಕಿಚಿ ತೂ° ಗಾಯತ್ರೀ।
ಮಾನಸಸೃಷ್ಟಿಚಿ ತೂ°ಚಿ ವಿಧಾತ್ರೀ ।
ಪುಣ್ಯಪಯಸ್ವಿನಿ ಕೃಪಾವಾರಿಧಿ ॥೧॥

ತೂ° ಹರಿಹರವಿಧಿ ಶಕ್ತಿರೂಪಿಣೀ।
ಭಾರತಿ, ಭುವನೇಶರಾಣಿ, ವಾಣೀ।
ಮಹಾಲಸೇ, ಅಮೃತಕಲಶಧಾರಿಣಿ ।
ಆಯೀ ಗೆ ತವ ಕರುಣೇಚೆ° ಕ್ಷೀರ ದೀ ॥೨॥

ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟ ಪತಂಗಾ ।
ಅಂತರಿ ತೂ° ತಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ವರಸಂಗಾ ।
ಮಾನವಾಲಿ ತೂ° ಮಾನಸಗಂಗಾ ।
ಸರ್ವ ಜೀವ ಜೀವನ ತೂ° ವರ ದೀ ॥೩॥

ಸಾರಸ್ವತಾ°ಲಿ ತೂ° ಕುಲ ಜನನೀ ।
ತೂಂಚಿ ಕವೀ°ಲಿ ಮನಾ°ಚಿ ಕನೀನಿ ।
ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ದಾಯಿನೀ ।
ಭಕ್ತ ಹೃದಯ ಚಾತಕ ನವನೀರದೇ ॥೪॥

ಬಯಿಸ ಮಾತೆ, ಮಮ ಮನ ಮೋರಾರಿ ।
ಮಮ ವಚನಾ°ಚಾ ವಾಜೆ ವೀಣೇರಿ ।
ಮೋಯಿ ಮೆಜಾ ಮನನಾ°ಚ್ಯಾ ಮಾಳೇರಿ ।
ಪ್ರೇಮಮಯೀ ಮಾಕಾ ಸದ್ವಿಚಾರ ದೀ ॥೫॥

(1925 -'ಸಾರಸ್ವತ,' ಹೇಮ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಾಪನ

ಆವ್ಸ್-ಬಾಪ್ಸೂಂಕ ಹಾತಪುಸ್ತಕ

ಸಂಪಾದಕ : ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು

कोंकणी भाषेचें अध्यापन

आव्स-बाप्सूंक हातपुस्तक

संपादक : मंजेश्वर मुकुंद प्रभु

ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ

कोंकणी विकास योजना

1998

★

HANDBOOK FOR PARENTS

CONTRIBUTORS

Smt. Padma Shenoy ● Kumari Prabha Kamath H. ● Smt. Chandramati S. Rao Jayashree Nayak ● Smt. Tara N. Prabhu ● Smt. Nagi Bhat B. ● Smt. Vasanthi R. Smt. Nandini Kamath ● Smt. Shobha Shenoy ● Ancy Paladka ● K. Gopalak Shanbhag. ● Smt. Sandhya Nayak

★

Publishers **:** Hon. Secretary, Karnataka State Konkani 'Linguistic Minority Educational Instit Association, Sri Srinivasa Patashala, Mangalore 575001. Ph.495327.
Typesetting **:** Dharma Prakash Computers, Car Street, Mangalore 575 001. Ph 493743.
Printed at **:** Vinaya Offsets, Near Marigudi, Urva, Mangalore 575 006. Ph. 457522.
Cover design **:** Gopadkar, Mangalore. **Copies :** 150 (August 1998)
Price **:** Rs.150 (Postage free) to be sent by M. O.
For Copies **:** Headmistress, Sri Srinivasa Patashala, Sri Vithobha Temple Road, Mangalore - 575 001. Ph.495327.

ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆ 'ಕುಳಾರ' ಮ್ಹಣೊನ್ ಘೆವ್ಚೆ ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯ ಸೊಳ್ಯಾರಿ, ವಿಂಗಡ ರಾಜ್ಯಾಂತು ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆನ ಮುಳಾವೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿವ್ಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಚಲ್ಲೆಂ ನಾಂತಿ. ಗೊಯಾಂತು ರಾಜ್ಯ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ, ಆನಿ ಶಾಳೆಂತು ಆನಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಶಿಕ್ಷಣಾಚೆ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾವ್ನುಯಿ ಆಸಾ.

ಲ್ಹಾನ ಭುರ್ಗ್ಯಾಲೆಂ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲಿ ಪ್ರಾಯ ವಾಡ್ಡುನು ಯೆತ್ತನಾ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮನೋವಿಕಾಸ ಜಾವ್ಚಿಂ ಒಡೆಮಾಲ್ಯೊ ಕಾಣ್ಯೊ, ತಾ ತಿಂಗಣ ತಸಲಿಂ ಪದಾಂ, ನಾಂಚೋನು ಖೆಳೋನು ಆಸ್ಚೆ ತಸಲೆ ಸಾಬಾರ ವಿಷಯ ಸಮಾಜಾಂತು ಪರಂಪರಾಗತ ಜಾವ್ನು ವ್ಹಡಿಲ್ಯಾನಿ ಧಾಕ್ಲ್ಯಾಂಕ ಸಾಂಗುನು ಕೋರುನು ಆಯಿಲೆಂ ಆಸಾ. ಆತ್ತಂಚಾ ನವಯುಗಾಂತು ಕೊಣಾಯಿಂ ಆವಸು ಬಾಪುಸ ತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ ಹ್ಯಾ ಕಾಣ್ಯೊಂ. ಪದಾಂ, ಒವ್ಯೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಗನಾತಿ. ಅಶೀಂ ದಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲಾನಂತರ ಹೆಂ ಅಮೂಲ್ಯ ಭಂಡಾರ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮುಖಾವೈಲೆ ಪೀಳಿಗೆಕ ಮೆಳ್ನಾನಾತಿಲೆಂ ವತ್ತಲೆಂ. ತೆ ಖಾತಿರ ತ್ಯೊ ಕಾಣ್ಯೊ, ಪದಾಂ, ಹುಮುಣ್ಯೊ, ಒವ್ಯೊ, ಖೇಳ ಸಂಗ್ರಹ ಕರುನು ದವರ್ನು, ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಸಾಂಗ್ಚೆ, ತಾಂಕಾ ಶಿಕೋಚೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ತಾಂತು ಸಾಂಗಿಲಿಂ ನೀತಿವಾಕ್ಯಂ ಆನಿ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣ್ಯೊ ಆನಿ ಪರಿಸರಾಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಪರಿಚಯ ದಾವ್ನು, ತಾಂಗೆಲೊ ಮನೋವಿಕಾಸ ದಾವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯಯೀ ದಾತಲೆಂ.

ಮುಳಾವೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಯ್ ಭಾಸೆಂತೂಚಿ ಆಸ್ಸುಕಾ ಅಶೆಂ ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಫುಡಾರ್ಯಾಂಗೆಲೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಾನಯೀ ಹೆ ವಿಷಯಾಂತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧೋರಣಾ ರೂಪಿತ ಕೆಲೆಲಿ ಆಸಾ. ಮುಳಾವೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ ಭದ್ರ ಬುನಿಯಾದ ಘಾಲುಂಕ ಕೆ.ಜಿ. ವರ್ಗಾಚೆ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪ ದಿವ್ಚಾಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆ ಸಂಘಾಚೆ ಮುಖೇಲ್ಯಾನಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞು ಪ್ರೊ। ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುಲ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ಪಣಾರಿ ನೇಮಕ ಕೆಲ್ಲೆಂಲಿ ಸಮೀತಿನ ಹೆಂ ವಿಷಯಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಯ್ ಭಾಸೆ ಭುರ್ಗ್ಯಾಲೆಂ ಮನೋವಿಕಾಸಯೀ ದಾವ್ಕಾ, ಮಾಯ್ ಭಾಸೆಚೆ ಪರಿಚಯೂಯಿ ದಾವ್ಕಾ ಅಶ್ಶಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿ ಕೆಲ್ಯಾ.

ಕ.ರಾ.ಕೊಂ. ಅ. ಸಂ. ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯೆಂಚೆ ಸಂಘಾಚಿ ಹಿ "ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ" ಪ್ರಾಥಮಿಕ 1-4 ವರ್ಗಾಂತುಲ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪ ಸುರ್ವಾತೇಕ ಮುನ್ಸುಚಕ ದಾತ್ತಲೆಂ. ಶಾಳಾ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪ ಕಾರ್ಯರೂಪಾಕ ಹಾಡ್ಚೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಚೆ ನಿಂಮ್ಮಿತ್ತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲಾ ಆನಿ ಲೋಕವೇದಾಂಚೆ ಉದ್ದೋರ್ಗತಿಯೀ ದಾತ್ತಲಿ.

'ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ' ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣಯೀ ದಾವ್ಚೆ ನಿಂಮ್ಮಿತ್ತ ಹಾಂತು ಭಾಗಿದಾಲೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾನ ತಾಂಗೆಲೆ ಗಾಂವಾಂತು, ಸಂಸ್ಥೆಂತು, ಪರಿಸರಾಂತುಲ್ಯಾ ಲ್ಹಾನ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ ಉತ್ತಮ ತರಾರಿ ಶಿಕಪ ದೀವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೆಚಾ ಮುಕಾವಯ್ಲೆಂ ಜನಾಂಗಾಕ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ವಯ್ರಿ ಮೋಗು, ಅಭಿಮಾನು ಆನಿ ಜ್ಞಾನಯೀ ವಾಡ್ಡೊನು ಹಾಡ್ಚೆ ಹೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮಿಂಕ ಅತೀ ಸಂತೋಷಾಚೊ ವಿಚಾರು. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೊ ಸರ್ವ ಸಹಕಾರು ಮೆಳ್ತಲೊ.

ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾಕ ವಿಶೇಷ ಬರೆಂ ಮಾಗ್ತಾ.

ಮಂಗಳೂರ
10-7-1998

ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಂಚೊ ಸಂ

ಮಂಗಳೂರ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಂಚೊ ಸಂಘು 3-8-1984 ಆರಂಭ ತೆದುಸು ಧೋರ್ನು ಆಜಿತಾಂಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತಿರ, ಫಲಪ್ರದ ಜಾವ್ನೆ ತಶ್ಶಿಂ ವಾವ್ರ ಕಾಡ್ತ ಆಸ್ಸ ಪ್ರಚಾರು ಆನಿಕಯಿ ಚಡ್ತಾವತ ಪ್ರಮಾಣೇರಿ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾವ್ನು, ಹ್ಯಾ ದೃಷ್ಟೀರಿ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ ಮ್ಹಳ್ಳಲ್ಯಾ ಕ ಹಾತ್ತಾಂ ಕಾಂಣು ಘೆತ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥುಕೊರನು ಘೆವ್ಚ್ಯಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪಿ ಹಾತಪುಸ್ತಕ ತಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಹೆಂ ಪುಸ್ ಸರಳ ಶೈಲೀರಿ ಚೆಡುರ್ಂವಾಂಕ ಮನಾಸ ಜಾವ್ನೆ ತಶ್ಶಿಂ ತಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ಹಾತ್ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಬರೋವ್ಣಿಂಕ ಸಹಕಾರು ಸರ್ವಾಂಕ ಧನ್ಯವಾದು.

ಚೆಡುರ್ಂವಾಂಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೆಚೊ ಜ್ಞಾನು ಆಸ್ಸ ಕೊರೂಂಕ ಆಮಕಾಂ ಹ್ಯಾ ತೀನಿ ಸಂದರ್ಭ ಪ್ರಯೋಜನಾ ಮ್ಹೊಣು ಮನಾವತ್ತಾ.

1. ಆಪ್ಣಾ್ಯಲೆ ಘುರಕಡ್ಚೆ ಚೆಡುರ್ಂವಾಂಕ;

2. ಆಪ್ಣಾ್ಯಲೆ ಶೆಜಾರಾ ಚೆಡುರ್ಂವಾಂಕ; ಆನಿ

3. ಚೆಡುರ್ಂವಾಂನ ಮೇಳನು ಘೆವ್ಚೆ ಇತರ ಖಂಚೇಯಿ ಸಂದರ್ಭಾಂರಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸೇಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ ಸಮಾಜಾಚೆ ಸರ್ವ ವರ್ಗಾಚೆ ಜನಾಂಗೆಲೊ ಸಹಕಾರು ಭಾರೀ ಅಗತ್ಯ ಆಸ್ಸುನು, ಭಾಸ ಶ್ರೀಮಂತ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಂಕ್ಷೆಚೆ ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ ತುಮ್ಗೆಲೊ ಸಹಕಾರು, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹು ದಿತ್ತಾಚಿ ಮ್ಹಳ್ಳಲ್ಯಾ ಭರವಸೊ ಆ

ಮಂಗಳೂರ
14-7-1998

ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಕಾಮತ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

PREFACE

One of the means to enrich Konkani language is to bring it into the formal s
school-teaching. But how is this to be implemented was the question discusse
first meeting of the Advisory Committee held on October 2, 1997. After discussin
aspects of the problem, the following suggestions emerged.

1) As a first preparatory step, Konkani should be taught to the nursery an
primary children through stories, rhymes, songs, games, word-play, riddles, an
but should be taught orally and informally, and not, in any case, involve writi
reading on the part of the child. The basic objective is to create a love for, and m
child taste the sweetness of, its mother-tongue at the impressionable age.

2) Konkani may be taught, as above, for one period a day (30-40 minutes
Monday to Friday, in schools run by Konkani linguistic minority Management
teaching is to be done by any volunteer, preferably mothers.

As a follow up, a workshop on writing stories and rhymes was conducted on J
26, 1998 at Canara College, Mangalore. Sixty enthusiastic men, women and
participated. At the end of the workshop, the participants were requested to con
stories and rhymes. ***Teaching Konkani: Handbook for Parents*** is the outcome
contributions made by fifteen persons, most of whom wrote for the first time in Ko
The ***Handbook*** has been edited under the able guidance of Sri Manjeshwara Mu
Prabhu and Prof. L. Sridhar Bhat, who willingly came forward to should
responsibility simply because they loved their mother-tongue. Prof. M. Ragha
Prabhu conceived and designed the ***Handbook*** and also coordinated its productio
Editorial Board had four able and active members: Smt. Indira Nayak H., Smt. Sa
Shevgoor, Smt. Seema Prabhu and Smt. Anita Shenoy, who made a major contribu
the literature in the ***Handbook***. We are grateful to every member of the Editorial
for their excellent and dedicated work.

A two-day Seminar on Konkani Teaching has been organised by us on 1st an
August 1998 at Canara College, Mangalore, at which the ***Handbook*** will be studie
reviewed. Among the five sessions at the seminar, one will be on dimensions of
education for which Dr. Mahabaleshwar Rao of Dr. T.M.A.Pai College of Education, U
an authority on child education, will be the resource person. The other session will
Konkani vocabulary, usages, orthography and linguistic skills under the eminent sch
Sri Mukunda Prabhu and Sri Sridhar Bhat.

At the inaugural session of the seminar, Dr.H.Shantharam, Member, Konkani Advisory Board, Kendra Sahitya Academy, will give a Keynote address, and Sri K.N. Rao, Dandeli, Freedom Fighter and Konkani writer, and Vidwan P. Vaman Prabhu, Karnataka who has translated Mahakavi Kalidasa's *Raghuvamsa* in Konkani, will be honoured.

We hope that the parents will make use of this ***Handbook*** to tell Konkani stories to their children and also children in their neighborhood. An audio-cassette of rhymes given in the ***Handbook*** is also available for sale in our office. Write to us if you need it.

We are grateful to Karnataka Konkani Sahitya Academy, Mangalore, and its enthusiastic President Sri Basti Vaman Shenoy for subsiding the production of this work. We also sincerely thank him for writing a Message. Our heart-felt thanks are due to Dr. T.M.A.Pai Foundation, Manipal and Canara High School Association, Mangalore for their generous grants towards *Konkani Vikas Yojana*.

Mangalore

15 July 1998

K. Mohan Pai
Hon. Secretary
Karnataka State Konkani Linguistic
Minority Educational Institutions' Association

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಅಧ್ಯಾಪನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಬಳಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

(i) ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ;

(ii) ತಮ್ಮ ವಠಾರದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ; ಮತ್ತು

(iii) ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ.

ಈ ಮೂರೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೌಕಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೇ ವಿನಹ ಓದು, ಬರಹಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಕೈಪಿಡಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1000 ವರ್ಗೀಕೃತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಕೊಡ ಲಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಬಳಸಿ, ಹೇಳಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಬ್ದಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು, ಪಾಲಕರು ಯತ್ನಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಬ್ದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಪರೀತ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು

ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಭಾಷೆಯ
ತಡವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋ
ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲ.

"ಕಥೆ-ಪ್ರಾಸಗಳು - ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ"
ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ ಇವರ "ಒಂದ್ಕತೆ ಹೇ
ಅಧ್ಯಾಪನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಬಹುದು.

ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕೊನೆ
ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ದುಡಿದ
ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಮುಖಪ
ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಮೂಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ ಗೊ
ಅವರಿಗೂ, ಅಂದವಾಗಿ ಟೈಪ್‌ಸೆಟ್
ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ,
ಮುದ್ರಿಸಿದ ವಿನಯಾ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ಸ್ ಅವರಿಗ
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

"ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ" ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾ
ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಬಸ್ತಿ
ಬಂಟ್ವಾಳ, ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.
ಭಾಷೆ, ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಟೀಕೆ, ಸೂಚನೆ, ಸ
ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ

ಮಂಗಳೂರು
15-7-1998

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮುಕುಂ

ಕಥೆ-ಪ್ರಾಸಗಳು - ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಕಥೆ ಎಂದರೇನು? ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಒಂದು ಆದಿ, ಅಂತ್ಯವುಳ್ಳ, ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಸರಣಿಯೇ ಕಥೆ. ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಸಾಧಾರಣ ಮಾತಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಕಥೆ ಎನಿಸಲಾರದು. ಹಾಗಾದರೆ ಕಥೆಯ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು ಯಾವುವು? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತವೆ.

1. ಕಥೆ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.
2. ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
3. ಭೌಗೋಳಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಥೆ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಥೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಆದಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅಂತ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ.
5. ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ, ಅಸಾಧಾರವಾದ, ಅಸಾಮಾನ್ಯಾವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
6. ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾದ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರವಿರುತ್ತದೆ.
7. ಕಥೆ ಮಾನವನ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.
8. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಟ್ಟದ ನಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು, ಪಾತ್ರಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು, ಪಾತ್ರಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆ ಮೂಲಕ, ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
9. ಮಾತನಾಡುವ ಬಸವ, ಕೂಗುವ ಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಸ್ತು, ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.
10. ಕಥೆಯ ಚಾಲನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅನೇಕ ಆಸಕ್ತಿಯುತ ತಿರುವುಗಳು. (turning point) ಇರುತ್ತವೆ.

ಮಾತೃಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮಗುವು ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮಗುವಿನ ಮೊದಲ ತೊದಲ ನುಡಿಗಳೇ ತಾಯ್ನುಡಿಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ತಾಯ್ನುಡಿಯು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಮಗುವಿಗೂ ಅದರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು "ತಾಯ್ನುಡಿಯಿಂದ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯೆ, ಪರಯೆಂಜಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಸವಿಯಲ್ಲ" ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತೃ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

1) ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.

2) ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಗಾಗಿ, ಅಂತರ್ ದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

3) ವಾಕ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಉಚ್ಛಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೋಷರಹಿತವಾಗಿ ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

4) ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸ್ವಂತಿಕೆ, ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

(5) ನಾಡು-ನುಡಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಭಾಷೆ ಒಂದು ಕೌಶಲ. ಯಾವುದೇ ಕೌಶಲ ಕರಗತವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನುಭವ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಾಗ ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೌಶಲಗಳಾದ ೧. ಆಲಿಸುವುದು ೨. ಮಾತನಾಡುವುದು ೩. ಓದುವುದು ೪. ಬರೆಯುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳು ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಥನ ಕಲೆಯ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಲಾಭಗಳು

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು

1. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕತೆಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟದ, ಕಠಿಣತೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

2. ಒಳ್ಳೆಯ ಮನರಂಜನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮನರಂಜನೆ ಪಡೆದ ಮನಸ್ಸು ಮುದಗೊಂಡು ಅರಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕಲಿಯಲು ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅವಧಾನ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

4. ಮಕ್ಕಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕತೆ, ಭಾವನಾ ಸಂಸ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕಥೆಯ ವಿಧಗಳು

ಕಥೆಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ. ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ವಿಪುಲವಾದ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುದಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೀಗ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

(1) ಯಕ್ಷಿಣಿ ಕಥೆಗಳು: ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ 'ಫೇರಿ' ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ 'ಯಕ್ಷಿಣಿ' ಕಥೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಫೇರಿಗಳು ಅತಿಮಾನುಷ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳಿವೆ.

(2) ವಿನೋದದ ಕಥೆಗಳು: ಮಕ್ಕಳ ಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿವೆ. ಹಾಸ್ಯವೇ ಇವುಗಳ ಜೀವಾಳ. ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಬೀರಬಲ್ಲರ ಕಥೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

(3) ನಿಸರ್ಗದ ಕಥೆಗಳು: ಪ್ರಚಲಿತ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದ ಕಥೆಗಳು ಇವೆ. ನಿಸರ್ಗದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾನಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹ
ಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.

(4) ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳು: ಇತಿಹಾಸದ ಘಟನಾ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಸಂ
ಕಥೆಗಳೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳು. ಇವು ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿ
ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುವು.

ಕಥೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

ಕಥನ ಕಲೆಯಷ್ಟೇ ಕಥೆಯ ಆಯ್ಕೆಯೂ ಮಹ
ಕಥೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿವೇಕ ವಿಚ
ಅಗತ್ಯ. ಕಥೆಯು ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಕೇಳುವ ಮಕ್ಕ
ಸವಿಯು ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದ
ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗ
ಕಥೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯದೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ.

(1) ಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಕಸರತ್ತು ಕೊಡ
ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(2) ಕಥಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸು
ತೊಡಕಿರಬಾರದು.

(3) ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹ

(4) ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುವಂತಹ, ಕೊನೆ
ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಕಥೆಗಳು.

(5) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕ

(6) ನೀತಿಯುಳ್ಳ ಕಥೆಗಳು.

(7) ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪಂಚತಂತ್ರ
ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಚೋದಕ ಕಥೆ, ಸಮಸ್ಯೆ
ಕಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಂಗ್ರಹ : **ಕಥೆ ಕೇಳಿ - ಕಥೆ ಕಲಿಯಿರಿ**
(ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಥನ ಕಲೆಯ ಬಳಕೆ)
ಎಸ್. ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ . ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ . ಕನ್ನಡ
ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂ
1997. ರೂ. 32.

ಶಿಶು ಪ್ರಾಸಗಳು

ಶಿಶು ಪ್ರಾಸಗೀತೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಶಾಲಾಪೂರ್ವಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮಗು ತನ್ನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಅದರ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಕಲಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದೇ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಮೂಡುವ ಮೊದಲ ಹಂತ.

ನರ್ಸರಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗೆಗಿನ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆ, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪುಟಾಣಿಗಳ ಮನೋವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲೂ, ತಾವು ಕೇಳಿದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯ ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೇ ಶಬ್ದ ಮಾಧುರ್ಯ, ಲಯ ಮಾಧುರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ, ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸಂದೇಶ ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟರಂತೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಮಕ್ಕಳು ಸಣ್ಣವರಿರುವಾಗಲೇ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಮೂಡಿಸಿ ಅದರ ಆನಂದವನ್ನು ಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಜಗತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಪರಿಸರದ ಶಬ್ದಕೋಶ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಳಸದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಿತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಅರ್ಥ ಸಂವಹನದ ಜೊತೆಗೆ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಗೇಯತೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹೀಗೆ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಲಯ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಗಳೆರಡನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದರೆ ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳಾದ ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮ, ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಬೆಸೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರೇಮದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ, ಸಂತೋಷದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ "ಪ್ರೇಮವು ಪ್ರೇಮವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ●

ಸಂಗ್ರಹ : **ಚಿಗುರು-ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನ.**
ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560018.

1996. ಬೆಲೆ ರೂ.30.

"ಒಂದ್ಕತೆ ಹೇಳಪ್ಪಾ!"

ಡಾ. ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ.ಎ.ಪೈ., ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಉಡುಪಿ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಅಂದರೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ. ಕಥೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡದೇ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಎಂಥ ತುಂಟ ಮಗುವನ್ನಾದರೂ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬಹುದು. ದಿ| ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಅಳುವ ಮಗುವನ್ನು ರಮಿಸಲು ಕಥೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಊಟ ಬೇಡ ಎಂದು ಚಂಡಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮಗುವಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಊಟ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ನಿದ್ರೆ ಬಂದರೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲೊಲ್ಲದ ಮಗುವಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಿಸಬಹುದು. ಬೇಸರ ನೀಗಲು ಕಥೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆಟ ಆಡುತ್ತ ಕಥೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹಿರಿಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಕರಣೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಿಗೆ ರಮ್ಯಲೋಕದ ಕೀಲಿಕೈ.

ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಇಂದು ಹೇಳ ಹೊರಟರೆ ಬೇಡ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆ, ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ಕಥೆಗಳು. ನನ್ನ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ, ಪಾಠಮಾಡಿದ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆ. ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೆ ಅವಳು 200-300 ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಹಳೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ದೋಸೆ ಮಗುಚಿ ಹಾಕುವಂತೆ ಹೇಳ ಹೊರಟರೆ ಆ ಕಥೆ ಬೇಡ ಅದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದೋ, ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೋ ಹೇಳಿ ಹೊಸಕಥೆಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ "ಕಥೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳು" ಎಂದಳು. ನಾನು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ "ಕತೆ ಕಟ್ಟಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಲು ಅದೇನು ಪೊಟ್ಟಣವೇ? ಕತೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಆಗಬೇಕು" ಎಂದೆ. "ಹಾಗಾದ್ರೆ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು" ಎಂದಳು.

ನಾನು ಶುರು ಮಾಡಿದೆ. "ಒಂದು ನೀರಿನ ಹನಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಅದು ಸೂರ್ಯನ್ನ ನೋಡ್ಬೇಕೂಂತ ಹೊರಟಿತಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಟ್ಟೆ ಸಿಕ್ತಂತೆ" ಎಂದು ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಲ್ಪನೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ವಾಸ್ತವ. ಅದ್ಭುತ, ರಮ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ. ನಿತ್ಯವೂ ಇಂಥದ್ದೇ ಕಥೆ ಹೇಳು ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದಳು. ಒಂದೊಂದು ದಿನ ದೇಹಾಲಸ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ, "ಇದೆಂಥ ಕಥೆ? ಬರೇ ಚಿಕ್ಕದು. ನನಗೆ ದೊ.... ಡ್ಡ ಕಥೆ ಹೇಳು. ಕಥೆ

ಉದ್ದಮಾಡು" ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆ. ಕಥೆಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಕಟ್ಟುವ
ಪ್ರೇರಣೆ.

ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾ ಕಂಡುಕೊಂ
ಅಂಶಗಳು:

(1) ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳಬಾರದು. ಅ
ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

(2) ಕಥೆ ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಕಥೆ
ಅನ್ನದೆ ಹಳೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು, ಬಾಲ್ಯದ
ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನ ಗಣಿಯಿಂದ ಅಗೆದು ತೆಗೆದು ಪ
ಹೇಳಬೇಕು.

(3) ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯ
ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಮನ ಗೆಲ್ಲ
ಪರಿಚಿತವಾದ ಪದಭಂಡಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಗರಿಷ್ಟ ಪ್ರ
ಪ್ರಯೋಜನ ಲಭಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(4) ಸಂಭಾಷಣೆ, ಚರ್ಚೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ತ್ವರಿ
ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ

(5) ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆಯ ವೇಳೆ ನಟನೆ, ಧ್ವನಿ
ಸಾಧಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ಪ
ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು.

(6) ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆ ತೀರ ಗಂಭೀರವಾಗದೆ ಶು
ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂ
ಸಂತಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ. ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನದೇ ಮಕ್ಕಳ
ಮಕ್ಕಳು ಸಂತಸಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಅನಾಹುತ ಆಗಕೂಡದು. ಒಮ್ಮೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಥೆ ಎಂದು
ಹೇಳುವಾಗ ಬೆಕ್ಕು ಮೀಸೆ ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಂಗ
ಬೆತ್ತದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕಲ
ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಮಗಳು "ಹಾಗೆ ಬೇಡ, ತಪ್ಪಿ
ಬಗೆಯನ್ನು ಹೇಳು" ಎಂದಳು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ
ಹುಡುಗನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ವಾ? ಮೊಲ
ಪಡೆಯಬಾರದಿತ್ತು. ಅಲ್ವಾ? ಅದು ನಿಲ್ಲದೆ ಓಡ
ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತೇ?
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಸೆದು ನನ್ನನ್ನು ದಂಗು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆಗಳು ಅಂದರೆ ನಾವು 'ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳು
ರಮ್ಯ' ಕಥೆಗಳು - ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಲುಪ್ರಿಯ. ಅ
ವಿಚಾರಗಳು ಎಂದು ಹಲವರು ಮೂಗು ಮುರಿದರು
ರಮ್ಯ ಕಥಾನಕಗಳು ಖಂಡಿತ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನೆಯ

ತ್ತವಲ್ಲದೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದಲ್ಲ. ಸಂವಹನ ನಿರಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕೇಳಿದ ಕಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ, ಮರುದಿನ ಹೊಸಕಥೆ ಹೇಳಹೊರಟಾಗ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ತರ್ಕ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಅದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಪುಸಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಕಥೆ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಕುದುರುತ್ತದೆ, ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ತರ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಬಲಿಯುತ್ತದೆ. ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಮೈದಳೆಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಭಾವನಾ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರವಣ ಬಿಂಬ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯಬಿಂಬಗಳು ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಚುರುಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ವರ್ಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಪರಿಪಾಠ ರೂಢಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರು ಕಥಾನಿರೂಪಣ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ ಕಥಾ ನಿರೂಪಕಿಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವಾದರೋ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿಯರಿಂದ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆಳು 'ಕಥೆಗಾರ ಮಂಜಣ್ಣ' ನಂಥವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿಸಬೇಕು, ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ನಮಗೆ ಬಿಡುವು ಎಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಅವರ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿ, ಶಬ್ದಭಂಡಾರ, ತರ್ಕಶಕ್ತಿ, ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮ, ಭಾವ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ (projection) ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಪದಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದೆ, ಅವರ ಕಲ್ಪನೆ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದದೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ಕೇಳಬೇಕು. ನಡುನಡುವೆ ಹೀಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಅಳುಕುತ್ತಾರೆ. ಧೈರ್ಯಗುಂದುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ತಿ ಕಥೆ ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಬಗೆಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಬಹುದು.

ಕಥೆ ಕೇಳುತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಮಗು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು "ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು" ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಕ ವಿಧಾನ. ಒಂದು ಕಥೆ ಬಹು ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ, ಹಲವು ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಆಗರ. ಒಂದು ಕಥೆ ಮಗುವಿನ ಭಾವಕೋಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದೊಂದಿಗೇ ಬೆಳೆದು ಹಲವು ಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಳೆಯಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಏಟು ಹಾಕಿ "ಅಪಾಯವನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು", "ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಲವಿದೆ" ಎಂದು ನೀತಿಯ ಕನ್ನಡಕ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಈ ನೀತಿಯ ಕನ್ನಡಕದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತವೆ. ನೀತಿ ತತ್ತ್ವ, ಸಂದೇಶ ಎಲ್ಲವೂ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದು ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಥೆಗೆ ನೀತಿ ಏಕೆ ಬೇಕು? ನೀತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೇರಬೇಕು? ಕಥೆ ಕೇಳಿದವನ, ಓದಿದವನ ಮನದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯೋ, ಸಂದೇಶವೊ ಅವನವನ ಅನುಭವ, ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮೊಳೆಯಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಂತೂ ನೀತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಗಿಡುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ನೀತಿಗಿಂತ ರಂಜನೆ, ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ, ಆನಂದ, ಆಹ್ಲಾದ ಮುಖ್ಯ. ಪಂಜೆಯವರು ಬರೆದಿರುವ "ಗುಡುಗುಡು ಗುಮ್ಮಟ ದೇವರು," "ಮೂರು ಕರಡಿಗಳು" ಮುಂತಾದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಬೋಧೆಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದವುಗಳೇನು? ರಂಜನೆಯೇ ಅವುಗಳ ಪರಮೋಚ್ಚ ಗುರಿಯಲ್ಲವೇ? ನೀತಿರಹಿತ ಕಥೆಗಳು ಎಂದರೆ ಅನೀತಿ ಸಾರುವ ಕಥೆಗಳು ಎಂದಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ, ಬರೆಯುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾಟಸ್ಥ್ಯಧೋರಣೆ ವಹಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು, ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಬಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ?

ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಮಗಳು, "ಅಪ್ಪಾ, ನೀನು ಈಗಲೇ ಎರಡು ಕಥೆ ಹೇಳು. ನಾಳೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಿದೆ. ನಾನೊಂದು ಕಥೆ ಹೇಳ್ಬೇಕು ಅಂತ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿಕೊಡು" ಎಂದಳು.

ಮುದ್ದಣ- ಮನೋರಮೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಣ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ "ನಿನಗೆ ಯಾವ ಕಥೆ ಇಷ್ಟ? ರಾಮಾಯಣ? ಭಾರತ? ಭಾಗವತ? ಪಂಚತಂತ್ರ?" "ಊಹುಂ, ಅದೆಲ್ಲ ಈಗ ಬೇಡ. ನೀನು ಅವತ್ತು ಹೇಳಿದ್ಯಲ್ಲ 'ನೀರಿನ ಹನಿ ಸೂರ್ಯನ ನೋಡೋಕೆ ಹೋಯ್ತು' ಅಂತ, ಆ ಕಥೆ ಹೇಳು". ಅವಳ ಕೈ ತುತ್ತು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. "ಹೂಂ ಹೇಳಿ" ಎಂದು ನುಡಿಯಿತು. ಬಾಯಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚೂಪಾದವು. ಕಿವಿಗಳು ನಿಮಿರಿದವು. ನಾನು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ.

"ಒಂದು ನೀರಿನ ಹನಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಒಂದು ದಿನ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನ್ನ ನೋಡಿ ಮುಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕೂಂತ ಆಸೆ ಆಯ್ತಂತೆ. ಅದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೇಲೇರಿತಂತೆ...."

ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆರ್. ಕೆ. ರಾವ್ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು

1. *Konkani Swayam Sikshak* (ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಂಕಣಿಯ ಕಲಿಕೆ) ರೂ.
2. *Konkani -English Self-Instructor* (ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಂಕಣಿಯ ಕಲಿಕೆ) ರೂ.
3. *Konkani Vyakarana* (ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮ, ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯ ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣೆ - ಹಿಂದಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ) ರೂ.
4. *Vocabulary (Konkani - Hindi - English and English - Konkani - Hindi)* ಸುಮಾರು 3000 ಶಬ್ದಗಳಿವೆ - ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕಾರಿ. ರೂ.

ಇವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಎಂ.ಓ. ಮೂಲಕ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

Prof. R.K.Rao,
Kerala Konkani Academy,
"Gokul", West Nada, Pulluruthy,
KOCHI - 682 006.

Publications of Thomas Stephens Konkani Kendra, Miramar, Panaji-403001.

1. हांसुन खेळ्न शिकुं या, ಪುಟಗಳು 52
   ನರ್ಸರಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ರೂ.
2. *Teachers and Parent's Manual,* ಪುಟಗಳು 150, ಮೇಲಿನ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೈಪಿಡಿ. ರೂ.
3. *TSKK Konkani Basic Course* by Mathew Almeida, S.J., pages 249 Rs
4. *TSKK Linguistic Glossary:* English-Konkani and Konkani-English by Mathew Almeida, S.J. and Pratap Naik, S.J. Rs

ಮೇಲಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಾರಸ್ವತರ ಇತಿಹಾಸ

Kudva, V.N. *History of the Dakshinatya Saraswats*
Samyukta Gowda Saraswats Sabha, 16, Habibullah Road,
T. Nagar, Madras-600 017.
3rd edition, 1991, Rs.40, pages 367.

(ಉತ್ತಮ ಇತಿಹಾಸ ಕೃತಿ, ಸಾರಸ್ವತರು ಓದಲೇ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ. ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೆ ರೂ. 52 ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡಿ.ಡಿ. ಕಳುಹಿಸಿ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬಹುದು)

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ

ಉಪಾಧ್ಯ, ಮುರಳಿಧರ ಹಿರಿಯಡಕ, **ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ**. ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ-756 102. ಪುಟಗಳು 182, 1995 ರೂ.
(ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ, ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಲೇಖನಗಳ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಂಗ್ರಹ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಓದಲೇ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ. ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅಥವಾ ಅತ್ರಿ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರ್, ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು ಇವರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.)

ಶಿಶು ಗೀತೆಗಳು

ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಸಂತೋಷ ಕುಮಾರ್, ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ -ಬಾಳಾಲೆ ಬೃಹ್ಮಾಂಡ ಪೊಳೊವ್ನೆ° 111ಕೊಂಕಣಿ ಗೀತ ಸಂಗ್ರಹ. ಬಸ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ತುಂಬೆ 574 170, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ., ಪುಟಗಳು 132, 1995. ರೂ. 100.

(ಬಹುಹಿಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು - ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಗ್ರಹ - ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ - ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಲೇ ಬೇಕು) (ಅತ್ರೀ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರ್, ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.)

ಶಬ್ದ ಕೋಶ

Konkani-Hindi-Malayalam Dictionary (with origin of words and meaning in English), 1987. Dr. L. Suneetha Bai. (10,000 ಶಬ್ದಗಳಿವೆ - ಉತ್ತಮ ಆಕರ ಗ್ರಂಥ). Rs. 200.

ಪ್ರತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ
The Registrar,
Cochin University of Science and Technology, Cochin-682022.

Kelekar, Gurunath (ed.) *English - Konkani Dictionary* (1994), Focus Press Pvt. Ltd., 139, 8th Main 12th Cross, Malleswaram, Bangalore - 560 003.

ಕೊಂಕಣಿ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆಗಳು

1. *Panchkadayi,* Konkani Bhashodhara Trust, Syndicate House, Manipal-576119.
2. *Jai Konkani*, Kundaprabha Prakashana, N.R. Complex, Kundapura-576201. Ph: 61165. Annual Rs. 60 + 15 (postage)
3. *Saraswati Prabha*, Argodu Prakashana, Udayanagar, Bengeri, Hubli -580 023. Annual Rs. 30.
4. *Samskara Bodha*, C/o. Prakash Printers, Mangalore Road, Karkala - 574 104. Annual Rs. 50.

ಭಾಗ -1

ಹುಮ್ಮಣಿ° ಆನಿ ಮ್ಹಣ್ಯೊ

ಹುಮ್ಮಣಿ°

1. ಆಪ್ಪಣ ಬುಡ್‌ತಾ ಉದಕಾ°ತು, ಮುಂಡಾಸು ಪೆಟ್ಯೆತಾ ವಾರ್‍ಯಾ°ತು.
2. ಧವೆ ರಾಯ್ಯಾಕ ಕಾಳೊ ಮುಂಡಾಸು.
3. ಆಡ ರುಕ್ಕಾರಿ ದಡ್ಡ ನಿದ್ದಲಾ.
4. ರೂಕು ನಾತ್ತಿಲ್ಯಾ ರಾನ್ನಾ°ತು°ಹಾಡ ನಾತ್ತಿಲೆ° ಮೃಗ.
5. ಆಮ್ಮಾಲ್ಯಾ ಘಾಟಿರೀ ಧೂವ ಘುಂವ್ತಾ, ಪೊಟ್ಟಾ ಘಾಲ್ಲೆಲೆ° ಭಾಯ್ರಿ ಉ
6. ಚುಂಯಿ ಚಿಂಯಿ ಕರತಾ, ದೊಳೆ ಮಸ್ತ ಆಸುನೂಯಿ ಎಕ್ಕಾಕಯಿ ದೃಷ್ಟಿನಾ
7. ಝೂಡ್ಡಾರಿ ಫಳ, ಫಳಾರಿ ಝೂಡ. ಹಾತ್ತಾ ಕಾಂಟೆ ತೊಂಡಾ ಗೋಡ.
8. ತೊಂಡಾನ ಆಪ್ಪಯ್‌ಲ್ಯಾರಿ ಯೇನಾ, ಹಾತ್ತಾನ ಆಪ್ಪಯ್‌ಲ್ಯಾರಿ ಯೆತ್ತಾ.
9. ಬಾಲ ಪಿತ್ತಾ, ಮಾತ್ತೆ° ಜಳ್‌ತಾ, ರಾತ್ತಿಚೆ° ಜನ ಘುರಾ° ದವರ್‍ತಾ.
10. ವೈಶಾಖಾಂತು ನ್ಹೆಸ್ಸೂ°ಕ ಕಾಪ್ಪಡ ನಾ, ಪಾವ್ಸಾಡೀಂತು ಚೆರ್ಡುವ° ಸಾನ್ನ. ಕುಳಾರವಚ್ಚೆ°?
11. ಭಾಯ್ರಿ ಸುಕ್ಕೊ, ಭಿತ್ತಿರಿ ವಲ್ಲೊ, ತಾಂತು ಏಕು ಬಸ್ಲಾ ಚಲ್ಲೊ. ಖಾಡ ಆಸ್ಸತಿ ತಾಕಾ, ತೆ° ಕೋಣ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗ ಮಾಕ್ಕಾ.
12. ಆ°ಗಾಕ ತರತರೆಚೊ ರಂಗು ದಿಸ್ತಾ. ತಾಂಬಡೆ° ತೋಂಡ ಮಾತ್ರ ವಾಂಕ ರಾನ್ನಾ° ಆನಿ ಗಾಂವಾ° ಭೊಂವ್ತಾ. ನಿತ್ಯ ಫಳಾರು ಕರನು ರಾಬ್ತಾ.
13. ಉದಕಾಂತು ಆಪ್ಪಣ ಜನ್ಮ ಘೆತ್ತಾ, ಪೇಂಟ ಸಗಳೆ° ಭೊರಿವನು ಯೆತ್ತಾ. ನಿತ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ಜಾತ್ತಾ, ತೆ° ಶಿವಾಯಿ ಕೋಣ ಜೆವತಾ?
14. ಕಾನ್ನಾ°ಕ ಧರ್‌ನು ಉಕ್ಕಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಯಾರಿ ಹೊರ್‌ನು ದವರ್‌ಲಿ, ಪೊಟ್ಟಾ° ಫ ಭಾಜ್ಜುನು ಸೊಡತಾ, ಭಾಯ್ರಿ ಕಾಡು°ಕ ದುಸ್ರೋ ಹಾತು ಲಾಗತಾ.
15. ಘುರ ಸಗಳೆ° ಭೊರಿವ್ತಾ, ಮುಲ್ಯಾ°ಂತು ವಚುನು ಬಸ್ತಾ.
16. ಎದ್ದೊಸೊ ಪೋರು, ಘುರ ಸಗಳೆ° ರಾಕ್ತಾ, ಪೊಟ್ಟಾಕ ಖಾಯ್ನಾ, ಉದ್ದಾಕ ಗಳೊ ಆಸ್ಸ, ಮಾತ್ತೆ°ನಾ. ಹಾತು ಆಸ್ಸ ಪಾಯನಾ ಕುಡ್ಕೆ ಕುಡ್ಯಾಂಚೆ ಆಂ ತೆ° ಕೋಣ?
17.
18. ಭಿತ್ತರಿ ಪರಂಬೊಳು, ಭಾಯ್ರಿ ಕಾಂಟೊ. ಭಾಂಗ್ರಾ ದೇವಳಾ°ತು ರುಪ್ಯಾ ಘಾಂಟೊ.
19. ಜರೀ ಬುಟಿಂಚೆ ಹೊಳ್ಳೆ° ವಸ್ತ್ರ, ರಾತ್ತಿಚೆ ಮಾತ್ರ ದಿಸ್ತಾ ಭಾಯ್ರಿ, ನೆಸೂ° ಜಾಯ್ನಾ, ಹಾತ್ತಾಕ ಸುದ್ದಾ°ನ ಲಾಗ್ಗಾನಾ.
20. ಬೆತ್ತನಾಯಕಾ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸರ್ವಾಂಗ ದೋಳೆ. ಹಾ°ವೆ° ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ° ಘಟ್ಟಿ ಮಾಗದರಾ ವಚುನು ಪಳೆ.

21. ಗುಡು ಗುಡು ಜಾತ್ತಾ, ಗಾಡೊ ನ್ಹಾ°ಯಿ. ಜಟಾ ಆಸ್ಸ ಯತಿ ನ್ಹಾ°ಯಿ. ತೇಲ ಆಸ್ಸ, ತರಿ ಮಡಕಿ ನ್ಹಾ°ಯಿ.

22. ರಾಂದ್ತನಾ ಜಾಯಿ, ಪುಸ್ತನಾ ಜಾಯಿ ಆಪ್ಪಳ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ಹಾತು ಧೂಯಿ.

23. ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾಕ ಭಾಯ್ರಿ ಬಿ. ತೀ ಕಾಣ್ಣು ಉಡೊವ್ನು ರೋಸು ಪೀ.

24. ಎಕ್ಕ ಆವ್ನುಲೆ ಚೆರ್ಡುವಾ°ಕ ಪುರಾಯಿ ಟೊಪ್ಪೊ್ಯ.

25. ಕೀ ದೀನಾ ನಾತ್ಶ್ಯಾರಿಯಿ ಘುಂಟೆ ಮಾರ್ತ್ತಾ.

26. ಎಕ್ಕ ರುಕ್ಕಾಕ ಕೊಯ್ತುಳ ಜಾಲ್ಲೆ°. ತೇ° ವಚ್ಚುನು ರಾಂದಯೇಂತು ಪಳ್ಳೆ°.

27. ಏಕ ಧನ್ಯಾಕ ದೋಗ ಬಾಯ್ಲೊ, ಖ°ಯಿ ಜಾಯಿಥ°ಯಿ ತಾಕ್ಕಾ ವ್ಹಾ°ವ್ನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ, ಘುರಾ ರಿಗ್ಗೂಂಕ ಕಬೂಲ ನಾಂತಿ. ತರಿ ಪತಿವ್ರತಾ ತಾಂಕಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ.

28. ತೀನಿ ಪಾಯ್ಯಾರಿ ನಿದೋನು ಆಸ್ತಾ, ಉದಾಕ ಪೀವ್ನ್ ರಾಕ್ಕುಡ ಖಾತ್ತಾ. ದೇವಾ ಕುಡಾ°ತು ಸದ° ರಾಬ್ತಾ. ಥ°ಯಿ ತೀ ಸದ° ಕಾಮಾಲಾಗ್ತಾ.

29. ಆಂಗಡೀ ವ್ಹೆಲ್ಯಾರಿ ವಿಕ್ಕನಾ, ಘುರಾ° ಫಾಲ್ಯಾರಿ ಪಿಕ್ಕನಾ ವತ್ತಾ ಫಾಲ್°ನು ಸುಕೊವ್ಯೇತ, ರಾನ್ನಿ° ಫಾಲ್°ನು ಜಳವ್°ಯೇತ.

30. ತಾರಗಿಂಡಿ, ತತ್ತರ ಗಿಂಡಿ, ಮುಚ್ಚಳ ಕಾಳ್ಯಾರಿ ತಿನ್ನಿಗಿಂಡಿ.

ಮ್ಹಣ್ಯೊ

31. ಆಮ್ಮಾ ಭಯಿಣಿ ಮಾವಶಿ; ತೀ ಮಾಕಾ ಪಾವಶಿ.

32. ಆಪ್ಪಣ ಚಾಂಗ ಜಾಲ್ಲಾರ ಜಗ ಚಾಂಗ.

33. ಆಪಣ್ಯಾಲೊ ಹಾತು ಜಗನ್ನಾಥು.

34. ಇಷ್ಟ, ಆಶಿಲೆ ಮೆಳಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಷ್ಟಕಾಡಕಾ.

35. ಉಜ್ಜೊ ನಾತ್ತಿಲೆ° ಧು°ವೊರು ನಾ.

36. ಉಪದ್ರವಾ ಪಶಿ ಉಪಾಸ ಬರೊ

37. ಎಕ್ಕ ಕಾನ್ನಾನ ಆಯ್ಕಲೆಲೆ° ದುಸರೆ ಕಾನ್ನಾನ ಸೋಡ್ಕಾ.

38. ಒತ್ತೂನ ಗೆಲ್ಲೆಲೆ° ದೂದ ಕೃಷ್ಣಾಕ ಅರ್ಪಣ.

39. ಓ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಠೋ ಕಳನಾ.

40. ಕರಟೆ ಕಾಂತುನು ಹಾತ್ತಾಕ ವಾ°ವಟ.

41. ಕರಡಿಕ ಭೀನಾತಿಲೊ ಕಾಂಬಳೀಕ ಭಿತ್ತವೆ?

42. ಕಷ್ಟ ಕಾಲಾರಿ ದೇವಾಲೊ ಉಡಗಾಸು ಯೆತ್ತಾ.

43. ಕಾಂಟ್ಯಾನ ಕಾಂಟೊ ಕಾಡಕಾ.

44. ಕೇಳೆ° ಗೊಡ ಮ್ಹೊಣು ಸಾಲಿ ಖಾವ್ಚಿವೆ?

45. ಖಾಜೂರು ಪಿಕ್ತನಾ ಕಾಯಳ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ ರುವ°.
46. ಖಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾ° ಆಶಿ ಚೆsಡಿ. ನ್ಹಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾ°ಕ ಚಿಕ್ಕೊಲು ಚೆsಡು.
47. ಗುಡ್ಯಾಕ ಗುಡ್ಡೊ ಆಡ ಆಸ್ಸ.
48. ಘುರ ಸಾನ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಮನ ಹೊಡ ಆಸ್ಸುಕಾ.
49. ತಾಕಾಕ ಗೆಲ್ಲೊಲೊ ಗೋಕರ್ಣಾಂತ ಪಾವ್ಲೊ.
50. ದುದಾಕ ಆಯಿಲ್ಯಾಕ ಮ್ಹಶಿ ಮೋಲ ಇತ್ಯಾಕ?
51. ನಾಂಕಾ ತುದ್ಯೇರಿ ಕೋಪು ಆಸ್ಸುಚೊ ಚಾಂಗ ನ್ಹ°ಯಿ.
53. ಪಕ್ಷಿ ಪಾಯ್ಯಾನ ಸಿರಕತಾ, ಮನಿಶ ಜಿಬ್ಬೇನ.
53. ಪಾಯು ಚುಕಲ್ಯಾರಿ ಹಸ್ತೀಯಿ ಪಡ್ತಾ.
54. ಸಪೂರ ನಳಿ ಚೆಪೂನ ಭರಿ
55. ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಪಾನ ಪಡ್ತನಾ ಹರವೆ° ಪಾನ ಹಾಸ್ತಾ.
56. ಫುಡೆ ಆಯಿಲೆ ಕಾನ ವ್ಹಯ್, ಮಾಗಿರಿ ಆಯಿಲಿ° ಶಿಂಗ° ನ್ಹ°ಯಿ.
57. ಬಾ°ಯತುಲೆ ಬೆಬ್ಯಾಕ ಬಾ°ಯಿಚಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ.
58. ಮೆಳ್ಯಾರಿ ಆಂಬೊ, ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಫಾತ್ತರು
59. ಮ್ಹಶಿ ವಾಸ್ರಾಕ ಪೊ°ವಚಾಕ ಶಿಕೋವ್ಕಾವೇ?
60. ವಿಂದ್ರಾ ಮಾಗ್ಗಿ° ಮಾಜ್ಜರ.

ಉತ್ತರ

1.	ಕಮಲ	11.	ಆಂಬೊ	21.	ನಾರ್ಲು
2.	ಉಜ್ಜಾಕಾಡ್ಡಿ	12.	ಕೀರು	22.	ಭಾಣಶಿರ°
3.	ಪೊಣ್ಣೊಸು	13.	ಮೀಟ	23.	ಕಾಜು
4.	ಊವ	14.	ಕಾಯ್ಲಿ	24.	ಫೊಪ್ಪಳ
5.	ದಾಂತೆ	15.	ಸಾರ್ನಿ	25.	ಹರ್ದೆ°
6.	ಪೊಳೊ	16.	ಬೀಗ	26.	ಚೀಂಚ
7.	ಅವನಾಸ	17.	ಚೋಳಿ	27.	ವ್ಹಾಣೊ
8.	ಬಾಗಿಲ	18.	ಪೊಣ್ಣೊಸು	28.	ಸಾಣೇಫಾತ್ತರು
9.	ದಿವ್ಲೊ	19.	ಆಕಾಶ	29.	ಶೆsಣ
10.	ಆಂಬಾಡ್ಯಾ	20.	ಬೆತ್ತಾಕಾಂಟಿ	30.	ಗೊಂಡೊ

ಭಾಗ 2

ಶಿಶು ಗೀತ್

ಶ್ಲೋಕ

1. ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಸ್ತೋತ್ರ
2. ಶ್ರೀ ಶಾರದಾಸ್ತೋತ್ರ
3. ಶ್ರೀ ತುಲಸೀಸ್ತೋತ್ರ
4. ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ತೋತ್ರ
5. ಶಾಂತಿಪಾಠ

ಶಿಶು ಗೀತ್

ಆಂಬೇ ಬುಚ್ಚಿ	1	ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ರಾಮು ಆನಿ ಶ್ಯಾಮು	2	"
ಬಿಯ್ಯೇ ರಾಂದ್ಯೆ	3	"
ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತಾ ಪಾವ್ಸು	4	('ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ'ದಿಂದ)
ಆಕ್ಕಾ ಮಾಕ್ಕಾ ತಾಕ ನಾಕ್ಕಾ	5	"
ಹಸ್ತಿ	6	"
ನಾಚ್ ಮೊರಾ ನಾಚ್	7	"
ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮಟಾ	8	"
ಮೇ° ಮೇ° ರಡ್ಡಾ	9	ಅನಿತಾ ಶೆಣ್ಯೆ
ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ	10	ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ಧಾ ರೊಟೀ	11	ನಂದಿನಿ ಕಾಮತ್
ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕಾ ದೂದ ನಾಕಾ	12	ಸಂಧ್ಯಾ ಶೇವಗೂರ್
ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್	13	ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ಜಡ ಜಡ ಚಿಲ್ಲ°	14	ಸಂಧ್ಯಾ ಶೇವಗೂರ್
ಆಜ್ಜೊ ಆಜ್ಜಿ ಗುಳ್ಳಾ° ಬಜ್ಜಿ	15	ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ಕೊ ಕೊ ಕೋ ಕೋ	16	"
ಬಿಲ್ಲೀ ಬಿಲ್ಲೀ	17	"
ಕೀರು	18	ಚಂದ್ರಮತಿ ರಾವ್
ಫೂಲ ಹಾ°ವ ಝೂಡಾ ವೈಲ್	19	ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ಹೊಡ ವಾಟ್ಟೆ° ಮಾಕಾ ಆಮ್ಮಾ	20	"
ಝು°ಯ್ ಝು°ಯ್ ಫೊಡ್ಯಾ	21	('ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ'ದಿಂದ)
ಶೀ°ಕ ಆಯ್ಲಿ ಶೀ°ಕ	22	"
ಕಾರಾತ್ಯಾಚಿ ಬೀ	23	"
ಯೋರೆ ಚೆರಡಾ ಧಾ°ವ್ನು	24	"
ನ್ಹಾವ್ಚಿ ಗಡಬಿಡಿ	25	"

ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಸ್ತೋತ್ರ

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ
ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭ ।
ಅವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ
ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ದೇವಂ
ಗೌರೀಪುತ್ರಂ ವಿನಾಯಕಂ ।
ಭಕ್ತಾವಾಸಂ ಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ
ಆಯುಷ್ಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಗಜಾನನಂ ಭೂತಗಣಾದಿಸೇವಿತಂ
ಕಪಿತ್ಥಜಂಬೂಫಲಸಾರಕಭಕ್ಷಿತಂ ।
ಉಮಾಸುತಂ ಶೋಕವಿನಾಶಕಾರಣಂ
ನಮಾಮಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರಪಾದಪಂಕಜಂ ॥

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಸ್ತೋತ್ರ

ಸರಸ್ವತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವರದೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಿ ।
ವಿದ್ಯಾರಂಭಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ
ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತು ಮೇ ಸದಾ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಶಾರದಾದೇವಿ ಕಾಶ್ಮೀಪುರವಾಸಿನಿ ।
ತ್ವಾಮಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ನಿತ್ಯಂ
ವಿದ್ಯಾದಾನಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ॥

ಯಾ ಕುಂದೇಂದುತುಷಾರಹಾರಧವಲಾ
ಯಾ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಾನ್ವಿತಾ ।
ಯಾ ವೀಣಾವರದಂಡಮಂಡಿತಕರಾ
ಯಾ ಶ್ವೇತಪದ್ಮಾಸನಾ ॥
ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತಶಂಕರಪ್ರಭೃತಿಭಿ-
ರ್ದೇವೈಃ ಸದಾ ವಂದಿತಾ ।
ಸಾ ಮಾಂ ಪಾತು ಸರಸ್ವತೀ ಭಗವತೀ
ನಿಶ್ಶೇಷಜಾಡ್ಯಾಪಹಾ ॥

ಶ್ರೀ ರಾಮ ಸ್ತೋತ್ರ

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ
ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ ।
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ
ಸೀತಾಯಾಃಪತಯೇ ನಮಃ ॥

ರಾಮೋ ರಾಜಮಣಿಃ ಸದಾ ವಿಜಯತೇ
ರಾಮಂ ರಮೇಶಂ ಭಜೇ ।
ರಾಮೇಣಾಭಿಹತಾ ನಿಶಾಚರಚಮೂ
ರಾಮಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ॥
ರಾಮಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರಾಯಣಂ ಪರತರಂ
ರಾಮಸ್ಯ ದಾಸೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ।
ರಾಮೇ ಚಿತ್ತಲಯಃ ಸದಾ ಭವತು ಮೇ
ಭೋ ರಾಮ ಮಾಮುದ್ಧರ ॥

ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಮ ರಘುನಂದನ ರಾಮ ರಾಮ
ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಮ ಭರತಾಗ್ರಜ ರಾಮ ರಾಮ ।
ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಮ ರಣಕರ್ಕಶ ರಾಮ ರಾಮ
ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಮ ಶರಣಂ ಭವ ರಾಮ ರಾಮ ॥

ಶ್ರೀ ತುಲಸೀ ಸ್ತೋತ್ರ

ಯನ್ಮೂಲೇ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ
ಯನ್ಮಧ್ಯೇ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ಯದಗ್ರೇ ಸರ್ವವೇದಾಶ್ಚ
ತುಲಸಿ ತ್ವಾಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

ಪ್ರಸೀದ ತುಲಸೀದೇವಿ
ಪ್ರಸೀದ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ।
ಕ್ಷೀರೋದಮಥನೋದ್ಭೂತೇ
ತುಲಸಿ ತ್ವಾಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

ಪುತ್ರಾನ್ ದೇಹಿ ಧನಂ ದೇಹಿ
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಸುವ್ರತೇ ।
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಕಾಮಾಂಶ್ಚ
ದೇಹಿ ದೇವಿ ವರಪ್ರದೇ ॥

ಶಾಂತಿಪಾಠ

ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು । ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು ।
ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ ।
ತೇಜಸ್ವಿ ನಾವಧೀತಮಸ್ತು । ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ।
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ।

ದೀಪಜ್ಯೋತಿ

ಶುಭಂ ಕರೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ
ಆರೋಗ್ಯಂ ಧನಸಂಪದಃ ।
ಶತ್ರುಬುದ್ಧಿವಿನಾಶಾಯ
ದೀಪಜ್ಯೋತಿರ್ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ದೀಪಜ್ಯೋತಿಃ ಪರಬ್ರಹ್ಮ
ದೀಪಜ್ಯೋತಿರ್ಜನಾರ್ದನಃ ।
ದೀಪೋ ಹರತಿ ಪಾಪಾನಿ
ಸಂಧ್ಯಾದೀಪ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

1

ಆಂಬೇ ಬುಚ್ಚಿ

ಆಂಬೇ ಬುಚ್ಚಿ ಆಂಬೇ ಬುಚ್ಚಿ
ಖೇಳೂಂಕ ಯೋ ಆಂಬೇ ಬುಚ್ಚಿ
ಆಂಬಾ ಆಂಬಾ ತೂಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ
ಆಮ್ಮಾ ಆಮ್ಮಾ ಹಾಂವ ಮ್ಹಣ್ತಾಂ

2

ರಾಮು ಆನಿ ಶ್ಯಾಮು

ರಾಮು ಶ್ಯಾಮು ಮೇಳ್ನು
ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ತಡೀರ ಧಾಂವ್ನು
ಹೊಡ್ಲೆಂ ಮೆಮ್ಮೆ ಧೋರ್ನು
ಘರಕಡೆ ಆಯಲೆ ಧಾಂವನು

3

ಬಿಯ್ಯೇ ರಾಂದ್ಯೆ

ಆಮ್ಮಾಕ ಪ್ರೀತಿ ಕುಕ್ಕ್ಯಾ ರಾಂದ್ಯೆ
ಆನ್ನಾಕ ಪ್ರೀತಿ ಕೆಕ್ಕೆ ರಾಂದ್ಯೆ
ಆಕ್ಕಾಕ ಪ್ರೀತಿ ಆಂಬ್ಯಾ ರಾಂದ್ಯೆ
ಬಾಬ್ಬಾಕ ಪ್ರೀತಿ ಬಿಯ್ಯೇ ರಾಂದ್ಯೆ

4

ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತಾ ಪಾವ್ಸು

ವಾರೆಂ ಪಾವ್ಸು ಯೆತ್ತಾ
ಫೊಪ್ಪಳ ಮಾಡ್ಡಿ ಧೊಲ್ತಾ
ಫೊಪ್ಪಳ ಪೂರಾ ಝುಡ್ತಾ
ಆಮ್ಮಾಣ ವಚ್ಚುನು ವೆಂಚಿತಾ

5

ಆಕ್ಕಾ ಮಾಕ್ಕಾ ತಾಕ ನಾಕ್ಕಾ

ಆಕ್ಕಾ ಮಾಕ್ಕಾ ತಾಕ ನಾಕ್ಕಾ
ತಳ್ಳೆಲಿ ಫೋಡಿ ವಾಡಿ ಮಾಕ್ಕಾ
ಆಕ್ಕಾ ಗೆಲ್ಲಿ ತಾಕ್ಕಾಕ
ಸುಣ್ಯಾನ ಧರಲೆ° ನಾ°ಕಾಕ
ಘೇ ತುಗಲೆ° ತಾಕ
ಸೋಡಿ ಮೆಗೆಲೆ° ನಾ°ಕ

6

ಹಸ್ತಿ

ಹಸ್ತಿ ಆಯಲಿ ಹಸ್ತಿ
ಹಸ್ತೆಕ ಆಯ್‌ಲ್ಯಾ ಮಸ್ತಿ
ಕೊರು° ಲಾಗಲ್ಯಾ ಕುಸ್ತಿ
ಜಾಲ್ಲಿ ತಿಗೆಲಿ ಸುಸ್ತಿ
ಹಾಡಾತಿ ಲೊಖಂಡಾ ಸರಪಳಿ
ಬಾಂದಾ ತಿಗೆಲಿ ಸೊಂಡಾಳಿ
ಹಾಡಾತಿ ರಾಜ್ವಾ ದೋರಿ
ಬಾಂದಾತಿ ಪಾಯ್ಯಾ° ಚಾರಿ

7

ನಾಚ್ ಮೊರಾ ನಾಚ್

ನಾಚ್ ಮೊರಾ ನಾಚ್
ಊಡ್ ಮೊರಾ ಊಡ್
ಘುರಾ ಕಡೆ ಊಬ್
ಊಡ್ ಮೊರಾ ಊಡ್,
ಪಾಕ್ಕ ಪುಲೋವ್ನ ಗಳೊ ಹಾಲೋವ್ನ
ನಾಚ್ ಮೊರಾ ನಾಚ್

8

ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮ

ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮಟಾ
ಪೀಟ ವಾಟಿ ಗುಮ್ಮಟಾ
ಏಕ ಭರಣಿ ಭೆತ್ಲಿ
ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮಟಾ
ದೋನಿ ಭರಣ್ಯೊ ಭೆತ್ಲ್ಯೊ
ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮಟಾ

9

ಮೇ ಮೇ ರಡ್ತಾ

ಮೇ ಮೇ ರಡ್ತಾ
ತೀ ಬೊಕ್ಕಡಿ
ಮೇ ಮೇ ರಡ್ತಾ
ತೀ ಬೊಕ್ಕಡಿ
ವಚ್ಚುನು ತಣ ಫಾಲ್ಯಾಂ ರೆ

ಆಂಬೊ ಆಂಬೊ ಆಂಬೆತಾ
ತೀ ಬುಚ್ಚಿ
ಆಂಬೊ ಆಂಬೊ ಆಂಬೆತಾ
ತೀ ಬುಚ್ಚಿ
ವಚ್ಚುನು ಧಾರ ಕಾಡ್ಯಾಂ ರೆ

ಮ್ಯಾಂವ ಮ್ಯಾಂವ ಆಪೈತಾ
ತೆಂ ಮಾಜರ
ಮ್ಯಾಂವ ಮ್ಯಾಂವ ಆಪೈತಾ
ತೆಂ ಮಾಜರ
ವಚ್ಚುನು ದೂದ ಫಾಲ್ಯಾಂ ರೆ

ಭೊವ್ ಭೊವ್ ಭೊಂಕ್ತಾ
ತೆಂ ಸುಣೆ
ಭೊವ್ ಭೊವ್ ಭೊಂಕ್ತಾ
ತೆಂ ಸುಣೆ
ವಚ್ಚುನು ಮೋಗು ಕೊರ್ಯಾಂ ರೆ

(ಮೂ ಮೂ ದೆಟ್ ಇಶ್ ವಾಟ್ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

10

ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ

ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ
ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ ||

ಮೋಗು ಕೊರ್ಚಿ
ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ
ನುನ್ನು ಭೊಬ್ಬೊ
ದಿಚ್ಚಿ ಆಮ್ಮಾ
ಉಮ್ಮಾ ದೀವ್ನು
ಹಾಂಶ್ಚಿ ಆಮ್ಮಾ

ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ
ಮೆಗೆಲಿ ಆಮ್ಮಾ ||

11

ಧಾ ರೊಟೀ

ಆಮ್ಮಾನ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ಧಾ ರೊಟೀ
ಪುರಾಯಿ ಸರ್‍ಲಿ ಏಕ ಪಟಿ

ಹಾಂವೆಂ ಖೆಲ್ಲಿ ಏಕ ರೊಟೀ
ಅಣ್ಣಾನ ಖೆಲ್ಲಿ ದೋನ ರೊಟೀ
ಆಮ್ಮಾನ ಖೆಲ್ಲಿ ತೀನ ರೊಟೀ
ಆನ್ನಾನ ಖೆಲ್ಲಿ ಚಾರ ರೊಟೀ

ಆಮ್ಮಾನ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ಧಾ ರೊಟೀ
ಪುರಾಯಿ ಸರ್‍ಲಿ ಏಕ ಪಟಿ

12

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕಾ ದೂದ ನಾಕಾ

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕಾ ದೂದ ನಾಕಾ
ಸಾಕ್ಕರ ಘಾಲ್ನಿ ತುಂವೆಂ ತಾಕಾ
ಬಾಬ್ಬಾ ಸಾಕ್ಕರ್ ತುಕಾ ನಾಕಾ
ಗೋಡು ಉಮ್ಮಾ ದಿತಾಂ ತುಕಾ

ಆಮ್ಮಾನ ಧರ್ಲೆಂ ಬಾಬ್ಬಾಕ
ಉಮ್ಮೊ ದಿಲ್ಲೊ ಗಾಲ್ಲಾಕ
ಬಾಬು ಪಿಲ್ಲೊ ದೂದ
ಬಾಬ್ಬಾ ಆಯ್ಲಿ ನೀದ

13

ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್

ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್
ಬೂ ಜಾಲ್ಲಾ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್
ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್
ಒಕ್ಕು ದೀ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್
ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್
ಬೂ ರಾಬ್ಲೊ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಮಾಮ್

14

ಜಡ ಜಡ ಚಿಲ್ಲ್ಂ

ಘಾಟಿಲಾಂಬ್ಾ ಬುಕ್ಕಾಂ ಚೀಲ
ಖಾಂದ್ಯಾ ಮಾರ್ಲಾಂ ಉದಕಾ ಚೀಲ
ಹಾತ್ತಾಂ ಧರ್ಲಾಂ ಜೆವಣಾ ಚೀಲ
ಜಡ ಜಡ ಹೀಂ ಚಿಲ್ಲ್ಂ
ನಾಕಾ ಆಮ್ಮಾ ಹೋಡ ಸ್ಕೂಲ
ನಾಕಾ ಆಮ್ಮಾ ಜಡ ಚೀಲ

15

ಆಜ್ಜೊ ಆಜ್ಜಿ ಗುಳ್ಳಾಂ ಬಜ್ಜಿ

ಆಜ್ಜೊ ಆಜ್ಜಿ
ಗುಳ್ಳಾಂ ಬಜ್ಜಿ
ಆಮ್ಮಾ ಆನು
ದೋಳೊ ಕಾನು
ಆಕ್ಕಾ ಅಣ್ಣಾ
ತಾಕ್ಕಾ ಘಣ್ಣ
ಹಾಂವ ತೂಂವ
ಗಿರಿಗಿರಿ ಘೂಂವ

16

ಕೊ ಕೊ ಕೋ ಕೋೀ

ಕೊ ಕೊ ಕೋ ಕೋೀ
ಕುಂಕಡ ರಳ್ಳೆಂ
ಫಾಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಲೆಂ
ರಾತಿ ಸರ್ಲಿ
ಚಂದ್ರು ಬುಡ್ಲೊ
ಸೂರ್ಯು ಉದೆಲೊ
ಗೊಂಡೊ ಉಟಾಯ್ಲೊ
ಖೆಳೊಂಕ ದೆಂವ್ಲೊ

17

ಬಿಲ್ಲೀ ಬಿಲ್ಲೀ

ಬಿಲ್ಲೀ ಬಿಲ್ಲೀ
ಕಾಳಿ ಬಿಲ್ಲೀ
ಲ್ಹೆಂವ್ಚಾ ಗೆಲ್ಲಿ
ದುದ್ಧಾ ಮಿಳ್ಳಿ
ಆಜ್ಜಿ ಆಯ್ಲಿ
ಸಾರ್ನಿ ಕಾಳ್ಳಿ
ಬಿಲ್ಲಿ ಭಿಲ್ಲಿ
ಉಡ್ಡೂನ್ ಧಾಂವ್ಲಿ
ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್

18

ಕೀರು

ಕಿರಾ ಕಿರಾ ಕಸಲೆಂ ಜಾಯ್
ಕಸಲೆಂ ಖಾತ್ತಾ ತೂಂ

ಬಿಂಬುಲ ಖಾತ್ತಾಂ ಕರಂಬಲ ಖಾತ್ತಾಂ
ಹಾಣು ದಿತ್ತವೆ ತೂಂ ?

ಮಿರ್ಸಾಂಗ ದಿತ್ತಾಂ ಪೇರ ದಿತ್ತಾಂ
ಚಾಬ್ಬೂನು ಖಾತ್ತವೆ ತೂಂ ?

ತುಂವೆ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರೀತಿನ ಖಾತ್ತಾಂ
ಭಾರಿ ಚಾಂಗು ತೂಂ

19

ಫೂಲ ಹಾಂವ ಝೂಡಾ ವೈಲ

ಫೂಲ ಹಾಂವ ಝೂಡಾ ವೈಲೆಂ
ಪಾನಾಂತು ನಿಪ್ಪಿಲೆಂ

ಪೊರಂಬೊಳು ಹಾಂವ ಫುಲಾವೈಲೊ
ಕಳ್ಯಾಂತ ನಿಪ್ಪಿಲೊ

ನಕ್ಷತ್ರ ಸಾಂವ ಫಾಂತ್ಯಾ ವೈಲೆಂ
ಮೋಡಾಂತ ನಿಪ್ಪಿಲೆಂ

ಮೋಡ ಹಾಂವ ಮಳ್ಬಾ ವೈಲೆಂ
ಪಾವ್ಸು ಹಾಡ್ತಲೆಂ

20

ಹೊಡ ವಾಟ್ಟೆಂ ಮಾಕಾ ಆಮ್ಮಾ

ರಾಕ್ಕುಡ ಭೇತರೆ ರಾಮಾ
ಕೊಯತಿ ಲಾಗತ ಆಮ್ಮಾ

ಉಜ್ಜೊ ಸಾನಪಿರೆ ರಾಮಾ
ಹಾತಪಾಂಯ ಲಾಸತ ಆಮ್ಮಾ

ಉದಾಕ್ ಹಾಡರೆ ರಾಮಾ
ಬಾಂಯ್ತು ಪಡನ ಆಮ್ಮಾ

ಜೆವಣಾ ಯೋರೆ ರಾಮಾ
ಹಾಜಿರ್ ಹಾಂವ ಆಮ್ಮಾ

ಹೊಡ ವಾಟ್ಟೆಂ ಮಾಕಾ ಆಮ್ಮಾ
ವಾಟ್ಟೆಂ ಭರಿ ಪೇಜ ಆಮ್ಮಾ

21

ಝುಂಯ್ ಝುಂಯ್ ಘೊಡ್ಯಾ

ಝುಂಯ್ ಝುಂಯ್ ಘೊಡ್ಯಾ
ಘೊಡ್ಯಾ ಪಾಯಮೊಡ್ಯಾ
ಘೊಡ್ಯಾರಿ ಥಾವ್ನ ಪಡಾ
ಬೇಂ ಕೋರ್‍ನು ರಡಾ

ಝುಂಯ್ ಝುಂಯ್ ಘೊಡ್ಯಾ
ಘೊಡ್ಯಾ ಫಾಟ್ಟಿರಿ ಉಡ್ಯಾಂ
ಘೊಡ್ಯಾಕ ಮುಕ್ಕಾರಿ ಸೊಡ್ಯಾಂ
ಝುಂಯ್ ಝುಂಯ್ ಘೊಡ್ಯಾ

22

ಶೀ಼ಕ ಆಯ್ಲಿ ಶೀ಼ಕ್

ಶೀ಼ಕ ಆಯ್ಲಿ ಶೀ಼ಕ
ಶಿ಼ಕೆ ಭಯಿಣ್ಣಿ ಖಾ಼ಕ
ಖಾ಼ಕಿ ಮಾಯಿ ಯೆಂಕೂ
ಯೆಂಕುನ ಲಾಯಲಾ಼ ಕುಂಕೂ
ತಿಗೆಲೊ ಭಾವು ಮಂಕೂ
ಮಂಕುಲ಼ ಬಾಲ ಡೊಂಕು

23

ಕಾರಾತ್ಯಾಚೆ ಬೀ

ಕಾರಾತ್ಯಾಚೆ ಬೀ
ತೀ ವಾಟ್ಲ್ಯಾನು ಪೀ
ಗೊಡ್ಡಿ ಖಾವ್ನು
ಜಾಲ್ಲಿ ಬಾಳಾಕ
ಪೊಟ್ಟಾ ದೂಕಿ
ಮಾಕ್ಕಾ ನಾಕ್ಕಾ
ತುಕ್ಕಾ ನಾಕ್ಕಾ
ಆಕ್ಕಾಕ್ ದೀ

24

ಯೋರೆ ಚೆರಡಾ ಧಾ॰ವ್ನ

ಯೋರೆ ಚೆರಡಾ ಧಾ॰ವ್ನ
ನುನ್ನು ಕೊಕ್ಕೊ ಖಾವ್ನ
ನುನ್ನು ಜಾಲ್ಲಾ ಗೋಡು
ಆಮ್ಗೆಲೊ ಬಾಬು ಹೋಡು

ಘೇರೆ ಚೆರಡಾ, ಪೀರೆ ಚೆರಡಾ
ನುನ್ನು ಕೊಕ್ಕೊ ಖಾರೆ ಚೆರಡಾ
ಆಜ್ಜಿ ಯೇವ್ನ ಗೊಜ್ಜು ಕರ್ತಾ
ಆಜ್ಜೊ ತೋ ಗೊಜ್ಜು ಖಾತ್ತಾ

25

ನ್ಹಾವ್ಚಿ ಗಡಬಡಿ

ಶಂಕ್ರಪ್ಪಯ್ಯಾ
ಶಂಕ್ರಪ್ಪಯ್ಯ ವಗ್ಗಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ
ಶಂಕ್ರಪ್ಪಯ್ಯಾಕ ನ್ಹಾವ್ಚಾಕ ಉದ್ದಾಕ ತಾಪ್ಪಯ್ಯಾ
ಶಂಕ್ರಪ್ಪಯ್ಯಾನ ನ್ಹಾವ್ಚಾಕ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ತಪ್ಪಿಲ ನಿಪ್ಪಯಾ
ಉದಾಕ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ತನಾ ಸಾಬೂನು ಚುಕ್ಕಯ್ಯಾ

26

ತಾರೊ° ಬುರೊ° ಗಂಟಾಣೆ

ತಾರೊ° ಬುರೊ° ಗಂಟಾಣೆ
ದುದ್ದಾಕ ದಿಲ್ಲೆ ಆಟಾಣೆ
ತಾಕ್ಕಾಕ ಲೋಣಿ ಯೇನಾ
ಮಾಮ್ ತಾಕ ಪೀನಾ
ಮಾಮ್ಮಾನ ಹಾಳ್ಳೆಲಿ ಮ್ಹಶಿ
ಮಾಯ್ಯೆನ ಕೆಲ್ಲಲ್ಲೊ ಪೋಸು
ಪೋಸಾ° ಪಳ್ಳೆಲ್ ಕಾಪ್ಪಡ
ಮಾಮ್ಮಾಲಿ ಬಾಯ್ಲು ಮಾಂಕಡ

27

ರೊಟ್ಟಿ ಲಾಟ್

ರೊಟ್ಟಿ ಲಾಟ್ ರೊಟ್ಟಿ ಲಾಟ್
ಲಾಟ್ ಲಾಟ್ ಲಾಟ್

ತುಪ್ಪಾನ ತೊಳ್ನ ತುಪ್ಪಾನ ತೊಳ್ನ
ಫೂಲ ಫೂಲ ಫೂಲ್ನು

ಫುಗ್ಗಿಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಖಾರೆ ಬಾಳಾ
ಮೊವ್ ಮೊವ್ ಮೊವ್

ತೊಂಡಾ°ತ್ ಘಾಲ್ತಾ° ಗೀಳರೆ ಬಾಳಾ
ಗುಳುಂ ಗುಳುಂ ಗುಳುಂ

28

‘ಪ’ಕಾರು

ಪಿಶ್ಯಾ ಪೆದ್ರೂನ್ ಪಿಕ್ಕೀಲ್ ಪೊಣಸ ಪಿಸೂಣ್
ಪಿಸೂಣ್ ಪುಂಜಾಯ್ಲೊ

ಪಿಸೂಣ್ ಪಿಸೂಣ್ ಪುಂಜಾಯ್ಲೊ ಪಿಕ್ಕಿಲ್ ಪೊಣಸ್
ಪಿಶ್ಯಾ ಪೆದ್ರೂನ್

ಪಿಶ್ಯಾ ಪೆದ್ರೂನ್ ಪಿಕಿಲ್ ಪೊಣಸ್ ಪಿಸೂಣ್ ಪಿಸೂಣ್
ಪುಂಜಾಯ್ಲ್ಯಾರಿ

ಖಂಯಿತೊ ಪುಂಜಾನ್ ಪಿಸುಳೆಲೊ ಪಿಕಲೊ ಪೊಣಸು
ಪಿಶ್ಯಾ ಪೆದ್ರೂಲೊ?

(ಪೀಟರ್ ಪೈಪರ್ ಪಿಕ್ಡ್ ಎ ಪೆಕ್ ಓಫ್ ಪಿಕಲ್ಡ್ ಪೆಪ್ಪರ್ಸ್ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

29

ಪಾವ್ಸು ಆನಿ ಪಮ್ಮಿ

ಪಾವ್ಸು ಆಯ್ಲೊ
ಉದ್ದಾಕ ಭರ್ಲೆಂ
ಪಮ್ಮಿ ಭಾಯ್ರ
ಖೆಳೂಂಕ ಗೆಲ್ಲಿ

ಹೊಡಿ ಕೆಲ್ಲಿ
ಉದ್ಕಾಂತು ದೆಂವ್ಲಿ
ಪಾಯ ನಿಸೋರ್ನ
ಉಮ್ತಿ ಪಳ್ಳಿ

ಹೊಡಿ ತಿಂಬ್ಲಿ
ವಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲಿ
ಪಮ್ಮಿ ರಳ್ಳಿ
ಭಿತ್ತರಿ ಧಾಂವ್ಲಿ

(ಹೊಡಿ = *ದೋಣಿ*)

30

ಸೊಶ್ಯಾ ಪಿಲಾ

ಸೊಶ್ಯಾ ಪಿಲಾ ಸೊಶ್ಯಾ ಪಿಲಾ
ಖೆಳೊಂಕ್ ಯೊಗಾ ವೆಗಿಂ
ಚುಪುಕ್ ಚುಪುಕ್ ಚುಪುಕ್ ಚುಪುಕ್
ಉಡೊನ್ ಯೊಗಾ ಲಾಗಿಂ

ಆಂಗ್ ತುಜೆಂ ಧವೆಂ ಕಶೆಂ
ದುದಾಂತ ಬುಡೊನ್ ಆಯ್ಲೊಯ್
ವೋಂಟ ತುಜೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ಕಶೆ
ಪಾನ ಖಾವುನ್ ಆಯ್ಲೊಯ್

31

ಚಂದ ಮೊರಾ

ಚಂದ ಮೊರಾ ಚಂದ ಮೊರಾ
ಯೋ ಯೋ ಯೋ

ಬಣ್ಣಾ ಮೊರಾ ಬಣ್ಣಾ ಮೊರಾ
ಯೋ ಯೋ ಯೋ

ತುಗೆಲೆಂ ಪಾಕ ಭೋವ್ ಚಂದ
ಯೋ ಯೋ ಯೋ

ತುಗೆಲೊ ನಾಚು ಭೋವ್ ಚಂದು
ಯೋ ಯೋ ಯೋ

ಚಂದ ಮೊರಾ ಬಣ್ಣಾ ಮೊರಾ
ಯೋ ಯೋ ಯೋ

32

ಹಸ್ತಿ ಆಯಲಿ

ಖಾಂಬ್ಯಾ ವರಿ ಪಾಯ
ಗೆರಶೆ ವರಿ ಕಾನ
ವಣತಿ ವರಿ ಪೋಟ
ದೋಳೆ ಕಿತ್ಲೆ ಸಾನ !

ದಿವ್ಡಾ ವರಿ ನಾ°ಕ
ದೀಗ ದೀಗ ದಾ°ತ
ಕೊಬ್ಬು ತಿಕ್ಕಾ ಪ್ರೀತಿ
ನಾರ್ಲು ಹಾಣು ದಿಯ್ಯಾತಿ

ಹೀ ಕೋಣ ಸಾಂಗಾಚಿ
ಹಸ್ತಿ ಆಯಲಿ ಪಳಯಾಚಿ

33

ಕಾಯಳ್ಯಾ ಪೀಲ

ಕಾ ಕಾ ಕಾಯಳ್ಯಾ ಪಿಲ್ಲಾ
ಆಂಗ್ಣಾ°ತ ಇತ್ಯಾಕ ಆಯ್ಲಾ° ?
ಆಂಗ್ಣಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಥಾಲ್ಲಿ
ಪಿಲ್ಲಾನ ಉಮ್ತಿ ಘಾಲ್ಲಿ
ಥಾಲಯೆ°ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ° ಉದ್ದಾಕ
ಪಿಲ್ಲಾ ಮೇಳ್ಳಿ ಪಿವಚಾಕ
ಕಾ ಕಾ ಪೀಲ ರಳ್ಳೆ°
ಬುರ್ ಬುರ್ ಉಬ್ಬುನು ಗೆಲ್ಲೆ°

34

ಬೇ° ಬೇ° ಬೊಕ್ಕಡಿ

ಬೇ° ಬೇ° ಬೊಕ್ಕಡಿ
ಧಾ°ವ್ಲಿ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಆಲ್ತಡಿ
ಧರೂ°ಕ ಗೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹಾಂತು
ಬೊಕ್ಕಡಿ ಉಡ್ಲಿ ನ್ಹ°ಯ್ತು
ಉಡೋನು ಸೊಳ್ಳಿ ದೋರಿ
ತಾಂಡುನು ಕಾಳ್ಳಿ ವಯ್ರಿ
ಬೇ° ಬೇ° ಬೊಕ್ಕಡಿ
ಮ್ಹಾಂತಾನ ವ್ಹೆಲ್ಲಿ ಪೆಲ್ತಡಿ

35

ಝುಗ್ ಝುಗ್ ನಕ್ಷತ್ರ

ಝುಗ್ ಝುಗ್ ಝುಗ್ ಝುಗ್ ನಕ್ಷತ್ರ
ತುಗೆಲಿ ಸಂಗತಿ ಭಾರಿ ವಿಚಿತ್ರ
ನೀಳ ಮಳ್ಬಾ ವಯ್ರಿ ಭೋ ಅಂತರಾರಿ
ಜಿಗಿಜಿಗಿ ದಿಸ್ತಾ ವಜ್ರಾವರಿ
ಸಾಂಜೇರಿ ಸೂರ್ಯಾನ ಬುಡ್ತರಿ
ಬರೋ ಪ್ರಕಾಶ ನಾ ಜಾತ್ತರಿ
ಮಳ್ಬಾರಿ ತೂ° ಯೇವ್ನು ಫಳ ಫಳ್ತಾ
ರಾತಭರಿ ಝಿಗ್ ಝಿಗ್ ಝಿಗ್ ಝಿಗ

36

ಪೀ° ಪೀ° ಪಿಂಪಿರಿ

ಪೀ° ಪೀ° ಪಿಂಪಿರಿ
    ವಾಜೂ°ಕ ಯೋ ಶಾಂತೆರಿ
    ಆತ್ತ° ನಾಕಾ ಆತ್ತ° ನಾಕಾ
ವಾಜಿನ ಘಾಯಿ ಘಾಂತ್ಯಾರಿ

ಘಾಂತ್ಯಾರಿ ಉಟಾವನು ವಾಜೂನ್ ಬೊರೋನು
    ಬುದಂತಿ ಜಾಲ್ಲಿ ಶಾಂತೆರಿ
    ಬುದಂತಿ ಜಾಲ್ಲಿ ಶಾಂತೆರಿ
ಪೀ° ಪೀ° ಪಿಂಪಿರಿ

37

ಚಂದಮಾಮು

ಚಂದಮಾಮು ಚಂದಮಾಮು
    ಧಾ°ವ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾಕ?

ಮೋಡಾ ಮದೆ° ಆಡ ಜಾವ್ನು
    ನಿಪ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾಕ ?

ಸೊಶ್ಯಾ ಪಿಲ್ಲಾಕ ಹಾಂಡೀರ ಮಾರ್ನು
    ರಾಬ್ಲಾ ಕಿತ್ಯಾಕ?

ಚಂಡು ಖೇಳ್ಯಾ° ತೊಗ್ಗು ದೇ°ವ್ನು
    ಯೇನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ?

38

ಕುಂಜಿ ಮಂಗಲ್ ಗಿಂಡಿ

ಕುಂಜಿ ಮಂಗಲ್ ಗಿಂಡಿ
ಕುಂಜಿ ಮಂಗಲ್ ಗಿಂಡಿ
ಕೇಳೀನ ಫಾಲ್ಯಾ ಬೊಂಡಿ
ಚೆರ್ಡಾನ ನಿದ್ದೋಚೆ ದಾಂಡಿ
ಭಾಂಗ್ರಾಚಿ

39

ರುಪ್ಯಾಚೆಂ ನೆವಾಳೆಂ

ಭಿತರ್ ಆಸ್ಸ ಕುಂವಾಳೆಂ
ಬಾಂಯ್ತ ಆಸ್ಸ ಹೆಂವಾಳೆಂ
ಆಮಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡಾ ನೆವಾಳೆಂ
ರುಪ್ಯಾಚೆಂ

40

ತುಪ್ಪಾಚೆಂ ಖಾಣ

ಭಿತರ ಆಸ್ಸ ಭಾಣ
ನಾರ್ಲಾ ಚಾರಿ ಸೋಣ
ಚೆರ್ಡಾನ ಖಾವ್ಚೆಂ ಖಾಣ
ತುಪ್ಪಾಚೆಂ

41

ಭೊಬ್ಬೆ ನಾರ್ಲ ಗೊಡ್ಡಾಚೆ

ಭೊಬ್ಬೆ ನಾರ್ಲ ಗೊಡ್ಡಾಚೆ
ರೋಸಾಂತು ತೆ ಬುಡೋಚೆ
ಆಂ ಆಂ ಕೋರ್ನು ಖಾವ್ಚೆ
ಜಮ್ ಕೋರ್ನು ಭೊವ್ಚೆ

42

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಪೆಪ್ಪೆ ವ್ಹರಿ

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ನ್ಹಾಣಯಿ
ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ವೊಳಯಿ

ಪೊರೇ ತುಕ್ಕಾ ತಿತ್ತೊ ಕರ್ತಾಂ
ಮಾತ್ಯಾಂತ ತುಕ್ಕಾ ಫುಪ್ಪ ಮಾಳ್ತಾಂ

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಘಾಪ್ಪ ಘಾಲಿ
ಪಾಟ್ಲಿ ಮುರ್ಗಿ ಹಾತ್ತಾ ಘಾಲಿ

ಪೊರೇ ತುಕ್ಕಾ ಭಾಂಬಾ ಘಾಲ್ತಾಂ
ಚಂದಿ ಗೊಂಡಿ ತುಕ್ಕಾ ಕರ್ತಾಂ

ಆಮ್ಮಾ ಮಾಕ್ಕಾ ಪೆಪ್ಪೆ ವ್ಹರಿ
ಪೊರೇ ತುಕ್ಕಾ ಪೆಪ್ಪೆ ವ್ಹರ್ತಾಂ

ಚಾಂಯ್ ಚಕ್ ಚಾಂಯ್ ಚಕ್ ಚಾಂಯ್ ಚಕ್

43

ಹೊಡ್ಡ ಟೊಪ್ಪ್ಯೇ ಪೋರು

ಹೊಡ್ಡ ಟೊಪ್ಪ್ಯೇ ಪೋರು
ಸೈಕಲ್ ಮಸ್ತುನು ಜೋರು
ವತ್ತರಾಸ್ತನಾ ಮೆಳ್ತಾ ವಾಟೇರ
ಮಾತ್ಯೆ ಪೊರ್ಗೊ ಪಾಗಾರು

ಪಾಗಾರಾ ವಯ್ಲೇನ ಪೋರು
ಸೈಕಲ ಮಸ್ತಿತಾ ಜೋರು
ಸೈಕಲ್ ಹೆತಾಂ ಟೊಪ್ಪಿ ತೆತಾಂ
ಪಾಗಾರಾ ವಯ್ರಿ ಪೋರು

ಪೊರಾ ವಯ್ರಿ ಪಾಗಾರು?

44

ಕಿಣ್ - ಝುಣ್ - ಘುಲ್ - ಕಿಲ್

ಬಾಬ್ಬಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾ ವಾಳೆಂ
ಕಿಣ್ ಕಿಣ್ ಕಿಣ್

ಆಕ್ಕಾಲೆ ಪಾಯ್ಯಾ ಸರಪಳಿ
ಝುಣ್ ಝುಣ್ ಝುಣ್

ಭೈಣೀಲೆ ಪಾಯ್ಯಾ ಗಾಗ್ಗರಿ
ಘುಲ್ ಘುಲ್ ಘುಲ್

ಆಮ್ಮಾಲೆ ಹಾತ್ತಾ ಕಾಂಕಣ
ಕಿಲ್ ಕಿಲ್ ಕಿಲ್

ಕಿಣ್ ಕಿಣ್ ಕಿಣ್
ಝುಣ್ ಝುಣ್ ಝುಣ್

ಘುಲ್ ಘುಲ್ ಘುಲ್
ಕಿಲ್ ಕಿಲ್ ಕಿಲ್

45

ತೀನಿ ವಿಂದ್ರಾ ಪಿಲ್ಲ°

ತೀನಿ ವಿಂದ್ರಾ ಪಿಲ್ಲ° ಸುವ್ವೆ ತೊಂಡಾಚೆ°
ತೀನಿ ಮಾಜ್ರಾ ಪಿಲ್ಲ° ಗೊಂಡೆ ಬಾಲ್ಲಾ°ಚಿ
ತೀನಿ ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಟೆ ವಾಂಕಡೆ ಬಾಲ್ಲಾ°ಚೆ
ದೋನಿ ಡುಕ್ರಾ ಪೆಟ್ಯಾ° ಒಟೂ ಪೆಪ್ಪೆ ಗೆಲ್ಲಿ°

ಪುರಾಯಿ ಪಿಲ್ಲಾ°ಕ ಜರಿ ಗವನ ಚೋಳಿ ಟಿಕ್ಲಿ
ಜಿಕ್‌ಪಿಕ ಜಿಕಪಿಕ್ ಜಿಕ್ ।

ಪಾಯ್ಯಾ ಘಾಲ್ಲಲೆ ಕಿಲಕಿಲೆ ಜಿಲ್ ಜಿಲ್ ಹಾ
ಜಿಲ್‌ಜಿಲ್ ಜಿಲ್‌ಜಿಲ್ ಜಿಲ್

ತೆದೊ ಭಿತರ ಪಾವಸ ಪಳ್ಳೊ
ಭರ್ ಭರ್ ಭರ್ !

ಪಿಲ್ಲ° ಭೀವ್ನು ಘುರ್ಕಡೆ ಧಾವ್ಲಿ°
ಪಾಸ್ ಪಾಸ್ ಪಾಸ್ !

46

ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ

ತ್ಯಾಂಪಣ ಭಂಡರ್‍ಯಾಲ್ಯಾ ಘರಾಕ ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!
ತ್ಯಾ ಹಿತ್ತಲ ಭರ ಭೊಂವ್ತಾಚಿ ಸೂಣಿಂ ತರತರೇಚಿಂ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!
ಭೌ ಭೌ ಹೆಕಡೆ ಭೌ, ಭೌ ಭೌ ತೆಕಡೆ ಭೌ
ಚಾರಿಯ್ ಕಡೇನ ಭೌ ಭೌ

ತ್ಯಾಂಪಣ ಭಂಡರ್‍ಯಾಲ್ಯಾ ಘರಾಕ ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!
ತ್ಯಾ ಹಿತ್ತಲ ಭರ ಭೊಂವ್ತಾಚಿ ಮಾಜ್ರಾಂ ತರತರೇಚಿಂ
ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್ ಹೆಕಡೆ ಮ್ಯಾಂವ್, ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್ ತೆಕಡೆ ಮ್ಯಾಂವ್
ಚಾರಿಯ್ ಕಡೇನ ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್

ತ್ಯಾಂಪಣ ಭಂಡರ್‍ಯಾಲ್ಯಾ ಘರಾಕ ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!
ತ್ಯಾ ಹಿತ್ತಲ ಭರ ಭೊಂವ್ತಾಚಿ ಕುಂಕ್ಡಾಂ ತರತರೇಚಿಂ
ಕೊ ಕೊ ಹೆಕಡೆ ಕೊ, ಕೊ ಕೊ ತೆಕಡೆ ಕೊ
ಚಾರಿಯ್ ಕಡೇನ ಕೊಕೊ

ತ್ಯಾಂಪಣ ಭಂಡರ್‍ಯಾಲ್ಯಾ ಘರಾಕ ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!
ತ್ಯಾ ಹಿತ್ತಲ ಭರ ಉಬ್ತಾಚಿ ಕಾಯಳೆ ತರತರೇಚೆ
ಕಾ ಕಾ ಹೆಕಡೆ ಕಾ, ಕಾ ಕಾ ತೆಕಡೆ ಕಾ
ಚಾರಿಯ್ ಕಡೇನ ಕಾ ಕಾ

ತ್ಯಾಂಪಣ ಭಂಡರ್‍ಯಾಲ್ಯಾ ಘರಾಕ ಹೋಡ ಹಿತ್ತಲ
ಲಾ! ಲಾ! ಲಾ!

(ಓಲ್ಡ್ ಮೆಕ್‌ಡೋನಾಲ್ಡ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

47

ಪಾಲ್ಲೊ - ಕೊಯರು

ಪಾಲ್ಲೊ - ಕೊಯರು ಪಾಲ್ಲೊ - ಕೊಯರು
ಆಂಗ್ಣಾಂತೂಂ
ವೆಂಚೂನ ಕಾಣು ಪದ್ಮಾ
ಫೂಟ ಕರ್ ತೂಂ

ಪಾಲ್ಲೊ - ಕೊಯರು ಪಾಲ್ಲೊ - ಕೊಯರು
ಆಂಗ್ಣಾಂತೂಂ
ಫೂಟ ಕೋರ್ನು ಸೊಡ್ತಾಂ ಮಾಯ್ಯೆಂ
ಸಾರ್ನಿ ದೀ ತೂಂ

ಸಾರ್ನಿ ದಿಲ್ಲಿ ಸಾರ್ನಿ ದಿಲ್ಲಿ
ಮಾಂಯೆನ
ಪಾಸ್ ಪಾಸ್ ಪಾಸ್ ಪಾಸ್ ಮಾರ್ಲಿ
ಪದ್ಮಾನ

ಪಳೆಗೆ ಮಾಯ್ಯೆಂ ಪಳೆಗೆ ಮಾಯ್ಯೆಂ
ಆಂಗಣ
ಝುಗ್ ಝುಗ್ ಝುಗ್ ಝುಗ್ ಝುಗ ಝುಗ್
ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪದ್ಮಾನ

(ಬಿಟ್ಸ್ ಔಫ್ ಪೇಪರ್ಸ್ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

48

ಧಾ ಮಣಯಾ° ಸೋರು

ಧಾ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಣವ್ವ ವರತ
ಣವ್ವ ಮಣಯ್ಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಆಠ ವರತ
ಆಠ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಸಾತ ವರತ
ಸಾತ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಸ ವರತ
ಸ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಪಾಂಚ ವರತ
ಪಾಂಚ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಚಾರಿ ವರತ
ಚಾರಿ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ತೀನಿ ವರತ
ತೀನಿ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ದೋನಿ ವರತ
ದೋನಿ ಮಣಯಾ° ಸೋರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ಏಕಿ ವರತ
ಏಕಿ ಮಣಯಾ° ದಾರು ಪಿಟ್ಟೇಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ
ತಾಂತುಲಿ ಏಕಿ ಮಣಿ ತುಂಟ್ಯಾರಿ ದಾರು ಮಾತ್ರ ವರತ

(ಟೆನ್ ಗ್ರೀನ್ ಬಾಟಲ್ಸ್ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

49

ಮೆಳ್ಳೊ ಏಕು ಘುರೊ ಸಾಯಬಾ

ಮೆಳ್ಳೊ ಏಕು ಘುರೊ ಮೆಳ್ಳೇಕು ಘುರೊ ಮೆಳ್ಳೇಕು ಘುರೊ
ಸಾಯಬಾ ।

ಗಿಳ್ಳೊ ತೊ ಸಗ್ಳೊ ಗಿಳ್ಳೊ ತೊ ಸಗ್ಳೊ ಗಿಳ್ಳೊ ತೊ ಸಗ್ಳೊ
ಸಾಯಬಾ ।

ಪೊಟ್ಟಾಂ ದುಕ್ತಾ ಪೊಟ್ಟಾಂ ದುಕ್ತಾ ಪೊಟ್ಟಾಂ ದುಕ್ತಾ
ಸಾಯಬಾ ।

ಆಪ್ಪಯಿ ವೈಜಾ ಆಪ್ಪಯಿ ವೈಜಾ ಆಪ್ಪಯಿ ವೈಜಾ
ಸಾಯಬಾ ।

ಶಿಗೂಳ್ನ ಪೋಟ ಶಿಗೂಳ್ನ ಪೋಟ ಶಿಗೂಳ್ನ ಪೋಟ
ಸಾಯಬಾ ।

ಮೆಳ್ಳೊ ತೊ ಘುರೊ ಮೆಳ್ಳೊ ತೊ ಘುರೊ ಮೆಳ್ಳೊ ತೊ ಘುರೊ
ಸಾಯಬಾ

ಜಾಲ್ಲೊ ಹಾಂವ ಬರೊ ಜಾಲ್ಹಾಂವ್ ಬರೊ ಜಾಲ್ಹಾಂವ್ ಬರೊ
ಸಾಯಬಾ ।

ಪಾವ್ಲೊ ದೇವು ಪಾವ್ಲೊ ದೇವು ಪಾವ್ಲೊ ದೇವು
ಸಾಯಬಾ ।

(ಫೌಂಡ್ ಎ ಪೀನಟ್ ಧಾಟೆಯಲ್ಲಿ) ವೈಜ = ವೈದ್ಯ

50

ವಾಗಾ ವೇಸು

ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ

ಟೊಪ್ಪಿ ಘಾಲ್ನು ಬಾಲ ಬಾಂದುನು
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ
ಮಾತ್ತೆಂ ಹಾಲ್ಲೋನು ಬಾಲ ಉಕೋಳ್ನು
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ

ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ

ಗಳ್ಯಾ ಘಾಲ್ನು ಫುಲ್ಲಾಂ ಮಾಳಾ
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ
ತಾಂಬ್ಡಿ ಜೀಬ ಭಾಯ್ರಿ ಘಾಲ್ನು
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ

ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ ಡಂಗರ ಟಕ್ಕರ
ವಾಗಾ ವೇಸು ನಾಂತಾ

51

ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ

ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ
ಭೊಬ್ಬೊ ಜಾಯವೆ ?
ಭೊಬ್ಬೊ ಜಾಯಿ ನುನ್ನು ಜಾಯಿ
ಪೂರಾಯಿ ಜಾಯಿ

ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ ತುಕ್ಕಾ ಭೊಬ್ಬೊ
ಇತ್ಯಾಕ ಜಾಯಿ ?
ಖಾವ್ನು ತ್ರಾಣಿ ಜಾವ್ನು ಘುರ
ರಾಕೂ°ಕ ಜಾಯಿ

ಸುಣ್ಯಾ ಪೆಟ್ಯಾ ಚೊರಾನ ಆಯಿಲ್ಯಾರಿ
ಇತ್ತೆ° ಕರ್ತಲೊ?
ಲೊಳ್ ಲೊಳ್ ಭೌ ಮ್ಹೊಣು
ಹಾ°ವ ಭೊಂಕ್ತಲೊ

ಚಂದು ಪೆಟ್ಯಾ ರಾಬ ವಚೂನ
ಭೊಬ್ಬೊ ಹಾಡ್ತಲೊ°
ಹಾಂ! ತುಗೆಲೆ ಘುರ ಹಾ°ವ
ರಾಕೂನ ಪಡ್ತಲೊ°

(ನಾಯಿಮರಿ ನಾಯಿಮರಿ ತಿಂಡಿ ಬೇಕೆ? ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

52

ಗೊಮಟಿ ಬಿಲ್ಲಿ

ಬಿಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿ
ಗೊಮಟಿ ಬಿಲ್ಲಿ
ಖ಼ಂಯಿ ಗೆಲ್ಲೆಲಿ ?
ನಾಂ ತೂಂ ಆಪಯ್ಯ಼ಾರಿ
ದುದ್ದಾ ಥಾಲ್ಲಿ
ಹೂನ ಕೋರ್ನು ದವರ್ಲ್ಲೆಲಿ

ಆಯ್ಕರೆ ಪೋರಾ
ಗೊಮಟೆ ಮೊರಾ
ಮೈಸೂರ ರಾವಳಾರಾಕ
ರಾಣಿಲೆ ಸಾಂಗತ
ರಾಯು ಆಶ್ಶಿಲೊ
ಅಂತಃಪೂರಾಂತು

ಬಿಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿ
ಸಾಂಗ ತೂಂ ವಗ್ಗಿ
ಜೊಯ್ಯಿಲೆ ವ್ಹಡವೀಕ
ರಾಣಿಲ್ಯಾ ಮಾಂಚ್ಯಾ
ಪಂದಾಂತು ಚೊಯ್ಲಿ
ಚೂಂ ಚೂಂ ವಿಂದ್ರಾಕ

(ಬೆಕ್ಕೇ ಬೆಕ್ಕೇ ಮುದ್ದಿನ ಸೊಕ್ಕೆ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ)